

desembre 1996 núm. 173 175 PTA.

LLUCMAJOR

de pinte en ample

DE PLAÇA 18 A SON NOGUERA

100 cl.

25% vol.

XARO P
d'en

CORI

F. Vidal

Elaborado por Destilerias F. Vidal Catany. S.L. - C. San Francisco, s/n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 7/5497 - Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182/PM

EDITA

Obra Cultural Balear de Lluçmajor

INFORMACIÓ I PUBLICITAT
C/ Bisbe Taixequet, 105 (Lluçmajor)

DIRIGEIX
Catalina Font

COL·LABOREN

Sebastià Alzamora	Ignasi Barceló
Miquel Barceló	Miquel Bezares
Llúcia Caldés	Celso Calviño
Francina Capellà	Miquel Cardell
Sebastià Cardell	Joan Clar
Antònia Font	Bartomeu Font
Joana Font	Catalina Garau
Maties Garcies	Miquel Janer
Franc Jaume	Joan Jaume
Coloma Julià	Benet Llompart
Antoni Llompart	Jaume Manresa
Llorenç Mascaró	Antoni Monserrat
Apol·lònia M. Monserrat	Joan Monserrat
Francisca Mut	Guillem Oliver
Jaume Oliver	Margalida Palou
Bartomeu Prohens	Nanda Ramon
Sebastià Rubí	Josep Sacarès
Jaume Salvà	Miquel Sbert
Tomeu Sbert	Catalina Serra
Jerònia Socies	Joan Socies
Gabriel Thomàs	Arnau Tomàs
Jeroni Tomàs	Antoni Vadell
Bàrbara Verdura	Francesc Verdura

IMPRIMEIX

TIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

El pensament de la Revista s'expressa
només a través de l'Editorial

Editorial

Nadal 96

El mes de desembre ens condueix a un complex encreuament d'efemèrides i de sentiments. De forma inexorable, ens situa davant l'arbre de Nadal o el tradicional Naixement (a Lluçmajor sempre hem dit Betlem), ens acompanya a les Matines, ens ofereix altra vegada la possibilitat d'escollir la Sibilla, i ens seu a la taula, en més d'una ocasió, amb familiars i amics. Si més no, ens porta a unes celebracions d'arrels ben clàssiques que, reconvertides, sovint massa folkloritzades i mercantilitzades, ens parlen de bondat, germanor, alegria i celebració joiosa d'allò que en deim estimació universal.

La nostra societat, efectivament, estructurada segons els valors del capitalisme més subtil i immisericorde, ens crea necessitats artificials i mil ocasions per a la despesa exagerada i ostentosa, canviant l'esperit i la lletra del veritable Nadal.

És veritat que inicialment el gest de fer un regal té arrels ben carregades de significació: donar alguna cosa a un altre, compartir el que tenim, privar-nos d'allò que podríem considerar com a propi, dedicar temps als altres, expressar sentiments positius vers tothom, reconciliar persones o grups, etc...

Qualsevol ètica o religió estaria ben d'acord a associar totes aquestes actuacions a aquestes entranyables dates i recomanar-les per a la resta de l'any. Però tots sabem que aquestes festes són envoltades de massa consumisme, de massa poca generositat de la bona, i d'un bon raig d'hipocresia.

Després de Nadal el Cap d'Any, i després del Cap d'Any els Reis (la plaça de la Vila plena de nins i de gent gran lluitant amb el fred tornarà a constituir l'expressió d'una vivíssima il·lusió). Molt més temps per a la festa, per a la bauxa i per al descans. També per al repàs de l'any que acaba i per a la formulació de bons propòsits per a l'any que comença.

Això, no ho feim cada any? No sabem de memòria les dotze campanades? Què tendran aquestes festes que les faci diferents a les dels anys passats? Tendran el que tots voldrem que tinguin. La màgia d'aquestes setmanes pot preparar-nos per a una presa de consciència, per a un canvi de tendència, i pot crear un clima per a la sinceritat i per al retrobament.

LLUCMAJOR DE PINTA EN AMPLÉ, espai plural de persones, d'ideologies i de creences, vol convidar i acompanyar a tothom en la celebració de les festes de Nadal, de Cap d'Any i dels Reis, amb els millors desitjos de pau, alegria i felicitat. En la confiança que arribin molts de regals a Lluçmajor i per tot allà on falti un poc de pa i de tendresa.

BON NADAL I MILLOR ANY 1997! ♦

Plenari de l'Ajuntament (25-11-96)

Inversions d'un sobrant de deu milions

Arnau Tomàs.-

Entre els pocs assumptes importants aprovats al plenari ordinari mensual de l'Ajuntament de Lluçmajor, figura el que fa referència a l'aplicació de l'excés de finançament provinent d'una operació de crèdit per inversions de l'any 95 a l'exercici del 96, concretament, segons va explicar el responsable d'Urbanisme, Lluç Tomàs, un sobrant de deu milions de pessetes que s'invertiran en temes com l'alineació i perllongació del carrer de Ramon Llull i rotonda de l'avinguda de Carles V. El portaveu del PSOE, Antoni Garcias, en justificar el seu vot en contra, va dir que aquests 10 milions sobrants s'haurien d'emprar en la mitigació de l'elevat deute de l'Ajuntament, i que les esmentades inversions s'haurien de contemplar al proper pressupost municipal.

Entre la resta de temes figuren les diferents convocatòries i concursos per al proper any 1997 en les següents espècies i quantitats: 3 milions per a l'adquisició de trofeus (el PSM va votar en contra per considerar la quantitat excessiva), 4 milions per a l'adquisició de vestuari per al personal, 2 milions per a l'adquisició de productes de neteja, 4 per a material d'oficina i 2 per a cartells i full informatius. Aiximateix, la regidora d'Acció social, Miquela Barceló, va informar dels estatuts aprovats i de la Memòria per al Patronat de la Residència d'Ancians, i els altres estatuts per al patronat del Centre Migjorn, la pròrroga del conveni entre el CIM i l'Ajuntament per cobrir places de la "Llar d'ancians" del CIM, i les subvencions a les Associacions de la III Edat, de diferent quantia, segons el nombre d'associats. A. Garcias, tot i que va votar a favor, va suggerir altres fórmules per concedir aquestes subvencions, com, per exemple, si paguen lloguer o no de local les respectives associacions.

Entre els precs i qüestions, en podem destacar un de Joaquín Rabasco, el qual va pregar a l'Ajuntament municipal que no accepti imposicions dictatorials dels grups defensors de la llengua catalana. Va concloure tot afirmant: "El castellano es la lengua oficial". ♦

Torrada popular per la Lluita Contra el Càncer

La junta de Lluçmajor de l'Associació de Lluita Contra el Càncer va organitzar el passat 30 de novembre una torrada popular al Passeig de Jaume III. És el primer acte a Lluçmajor organitzat per la nova junta que presideix Margalida Salvà i Clar.

La col·laboració del nostre poble tant d'indústries com comerços i de gent que hi assistí fou nombrosa, el temps acompanyà a fer més llúida la vetllada.

Aquesta junta té previst organitzar un "mercadillo" a Plaça, al jardí de davant la peixateria, el proper dia 15 de desembre i espera la vostra assistència i col·laboració. ♦

ESTANCO EXP. N.º 3
CAN PACO

Margalida Soler Oliver

Vos desitjam unes Bones Festes

C/. Bisbe Taixequet, 69 - Tel. 66 07 00 - Lluçmajor

La Palmera

Histodiador Terrasa, 37
Teléfono 66 04 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

Conferència sobre urbanisme

L'arquitecte Miquel Fiol va pronunciar una conferència sobre els problemes de l'urbanisme llucmajorer i la revisió del Pla General d'Ordenació Urbana. La conferència, organitzada per l'agrupació local del PSM, va anar seguida d'un viu debat. Hi assistiren prop de cinquanta persones entre les quals es comptava el portaveu municipal del PSIB-PSOE Antoni Garcies.

Miquel Fiol, cap del servei de disciplina urbanística de l'Ajuntament de Palma i ex-gerent d'urbanisme a Ciutat, va defensar un urbanisme que potenciï l'enfortiment de Lluçmajor com a nucli central del terme i criticà l'excessiva urbanització del litoral. L'acte va tenir lloc divendres dia 8 de novembre a l'antiga Fonda Reda. ♦

Protesta dels estudiants pels retalls del MEC

La quasi totalitat d'alumnes de secundària de l'IES Lluçmajor aturaren les classes el passat 14 de novembre, i una representació d'aquest alumnat es va manifestar pels carrers de Lluçmajor fins a la plaça Espanya per tal de protestar pel retall pressupostari que duu a terme el Ministeri d'Educació i afecta el sistema educatiu.

Entre les peticions estudiantils cal destacar les d'evitar la massificació a les aules, no endurir la selectivitat i una formació professional de qualitat.

Bona part dels estudiants llucmajorers assistiren a la manifestació a Palma davant la seu de la delegació del Ministeri d'Educació (MEC) i davant del Govern, on entregaren un escrit dirigit a la delegada del Govern, Catalina Cirer, on se recullen les peticions.

Els alumnes d'Ensenyament Secundari de Mallorca reivindiquen al Ministeri d'Educació que hi hagi 25 alumnes per aula; un increment de les plantilles de professors, que permeti impartir les classes de desdoblament i recuperació; la supressió de la selectivitat; una formació professional digna i pràctiques a l'empresa remunerades, i el 7% del PIB per a l'educació.

Al moment de tancar l'edició hi ha convocada una altra vaga d'estudiants per al 4 de desembre. ♦

5

Viajes
Xaloki, s.a
G.A.T. 687

I ara també al SUPERMERCAT PROHENS de
dilluns a divendres de les 17'30 a les 19'30
hores Tel. 12 01 64 • LLUCMAJOR

**SORTIDES
ESPECIALS
PER A GRUPS
A LA NEU,
NADAL I
SETMANA BLANCA**
**Bones
Festes!!!**

C/ Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 44 22 50 • Fax. 44 11 10

S'ARENAL

Això ho hem d'arreglar

- La poca cura dels fematers a l'hora de arreplegar els fens.
- El mal estat de l'asfalt dels carrers. Quan plou l'aigua dels bassots entre dins les cases i banya els vianants.
- L'acutació dels nostres polítics que només entenen de política i no de sentit comú.
- El poc civisme de la gent que buida els cendrers dels cotxes damunt les voravies o al carrer.
- La falta d'un pas de peatons davant el Centre de Salut.
- Al Centre de Salut també hi fa falta una rampa al portal d'entrada, la gent amb cadira de rodes ha d'entrar per la sala d'urgències i si està ocupada ha d'esperar al carrer.
- Els indicadors per arribar al centre de salut. Es fa difícil trobar-lo per segons quin lloc del poble s'entri.

♦

Els funcionaris llucmajorers també sortiren al carrer

Els passats 6 i 14 de novembre els funcionaris llucmajorers també secundaren l'atur d'una hora, convocat pels sindicats a nivell estatal.

Els funcionaris de l'Ajuntament es concentraren una hora davant el lloc de feina, a la plaça Espanya, per protestar per la congelació salarial prevista pel Govern Central en els pressuposts generals.

Paral·lelament la pràctica totalitat de professors del Col·legi Públic Rei Jaume III també va aturar les classes un hora, mentre que a l'IES Lluçmajor només un 25% del professorat va secundar aquesta vaga.

Al moment de tancar l'edició s'ha convocat una vaga general el dia 11 de desembre ♦

25 aniversari de la mort de Mn. Joan Thomàs i Coll

Donar a cada qual lo seu és primícia indispensable i un ministre de Déu que té el pel blanc com la neu se mereix lo més notable. Fa falta anomenar-lo? Jo no cree que falta faci, tots sabem que tal honor correspon a n'el rector del Santuari de Graci.

Joan Xamena

Dia 19 de novembre es compliren 25 anys de la mort de Mn. Joan Thomàs i Coll conegut popularment com el Capellà Set.

Fou rector del Santuari de Gràcia per espai de més de 50 anys fins a la seva mort el 1971 als 86 anys.

Home molt conegut i estimat pel poble per la seva senzillesa, bondat i caràcter profundament pacífic. Prova d'aquesta estimació és la pedra commemorativa que fou esculpida en recordança de les noves d'or del seu rectorat i que fou enclavada al frontis de l'església de la Mare de Déu de Gràcia com a mostra d'agraïment del poble de Lluçmajor a la seva tasca en pro del Santuari. ♦

Restaurant

"AL SEU GUST"

CHEF:
PED MARTÍNEZ

LOCAL CLIMATITZAT

TANCAT ELS DILLUNS

A PARTIR DE GENER ELS DIMARTS

C/. NICOLAU TABERNER, CANTONADA
PASSEIG JAUME III. TEL. 12 03 12

I convocatòria dels premis "Miquel Àngel Riera" (1996)

La Caixa de les Balears "SA NOSTRA", amb l'objectiu de fomentar la creació literària en llengua catalana, convoca els Premis Literaris de Poesia i Narrativa "Miquel Àngel Riera".

BASES:

1a Els Premis Literaris "Miquel Àngel Riera" tendran les següents modalitats:

* premi de narrativa, destinat a guardonar una novel·la o un llibre de relats breus per a escriptors de qualsevol edat.

* premi de poesia, destinat a premiar un llibre de poemes d'un autor de menys de 30 anys.

2a Les obres que hi concursin hauran d'esser originals i inèdites i han d'estar escrites correctament en català.

3a El Premi de Narrativa consistirà en la publicació del llibre a la col·lecció "Tià de Sa Real" i 250.000 ptes. a compte dels drets d'autor. El Premi de Poesia consistirà en la publicació del llibre a la col·lecció "El Turó" i 100.000 ptes. a compte dels drets d'autor.

4a Les obres presentades al premi de narrativa han de tenir una extensió entre 70 i 150 folis. Les que optin al premi de poesia tendran l'extensió normal de les obres d'aquest gènere. El tema d'ambdues modalitats serà lliure.

El termini d'admissió d'originals acabarà dia 31 de gener de 1997. El lloc de presentació serà l'Obra Social i Cultural, Caixa de Balears "SA NOSTRA", carrer Ter, núm. 16,07009 - Palma.

Per a més informació dirigir-vos a les oficines de "SA NOSTRA" ♦

COSMETICA
PERFUMERIA
REGALS
ROBA INTERIOR

Infants, home i dona

C/. Major, 101 - Tel. 12 01 34 - C/. Convent, 34 - Tel. 66 23 33
(Llucmajor)

BAR - CAFETERIA CAN LAMPINO

- Menús casolans diaris
- Gran variació de plats combinats
- Pizzes casolanes fetes al moment
- Tapes variades
- Carn a la brasa
- Terrassa amb jardí

C/. de Gràcia, 59 (Llucmajor)

FUNERÀRIA Nostra Senyora de Lluc A. SASTRE

C/ Revetlla 9 i 11.
Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

El Sr. Sastre de Santa Maria, gerent de la Funerària Ntra. Sra. de Lluc, ha nomenat un representant per atendre qualsevol servei funerari, per informar sobre els preus, per poder concertar el servei que es desitgi amb antelació i per poder evitar qualsevol sorpresa.

El nostre representant atindrà serveis particulars i de la nostra Companyia d'assegurances les 24 hores.

*C/ Ciutat, 127-1r. Tel. 66 18 62
(Llucmajor)*

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

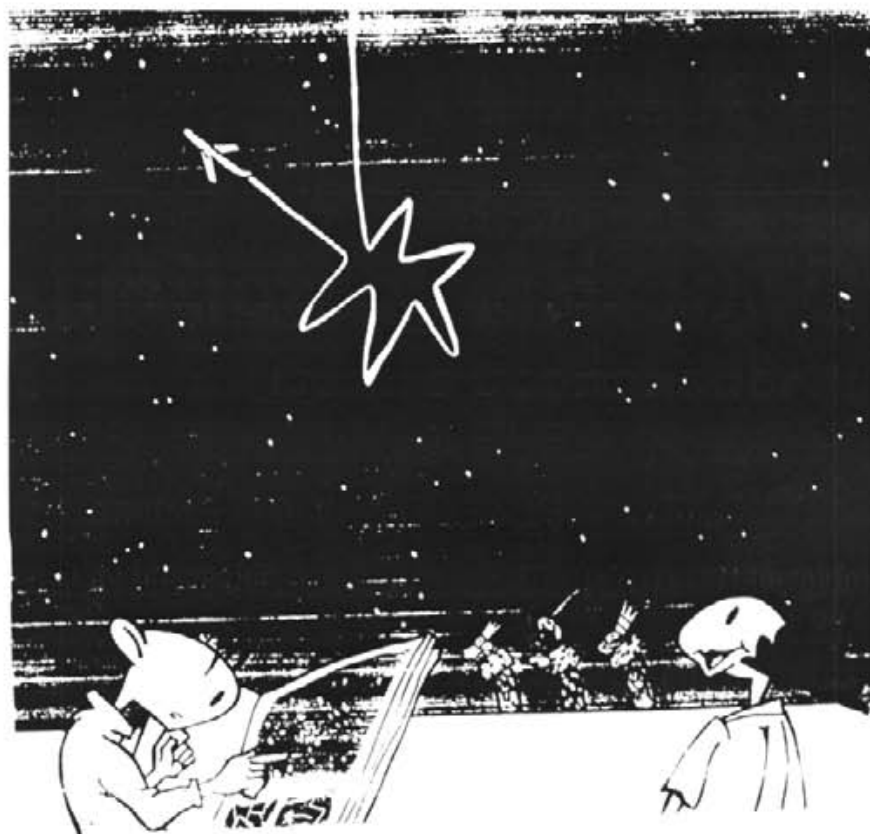
- Centre Coordinador -

Biblioteca pública municipal de s'Arenal

Ajuntament de Lluçmajor
C/. Berga, 64

07600 s'Arenal (Lluçmajor)
Tlf. 49 00 02

Horari: De dilluns a divendres de 15'30 a 20'00. Dissabte de 10'00 a 13'00

GRAN FESTA DE NADAL!!! **Divendres 20 de desembre**

A les 17'30 hores, actuació del grup GAGAM I AQUÀ
amb el conte QUINS REIS!

Vine a veure'ls. T'esperam!!!

Consell Insular de Mallorca

LOCAL

Festivitat de Santa Cecília

Per celebrar la festivitat de Santa Cecília, patrona dels músics, l'Escola i banda de música de Lluçmajor, organitzaren un grapat d'actes festius.

Encetaren les celebracions els alumnes de l'escola de música, els quals oferiren un Concert el passat dia 15 de novembre a la capella de les Monges dels Sagrats Cors.

El programa d'aquest concert va començar amb l'actuació coral dels alumnes d'iniciació musical i 1r Curs. Després els alumnes de clarinet interpretaren temes de: Dubois, Massenet, Schubert i Nielsen, en tres "trios" i una solista acompanyada de piano. Els alumnes de Saxo interpretaren a: Mozart, Gounod, Haydn i Gowles, amb dos tríos, un quartet i dos solistes. Actuaren també els alumens de trompeta, trombó i trompa armònica i per finalitzar l'acte, els alumnes de percussió.

Per acabar, actuaren tots plegats, sota la direcció de Vicenç Castellano, interpretant un tema de J. Farras: Blue Moon.

Durant el breu parlament del Director de l'escola Tòfol Barros digué que l'actuació d'aquest conjunt instrumental, podria esser la primera actuació de la futura Banda Juvenil, a la qual s'integrarien els alumnes de l'escola abans de formar part de la Banda de Música.

El següent acte fou el concert que oferí la Banda de Música el dia 22 de Novembre, festa de Santa Cecília, al Convent de Sant Bonaventura.

El programa d'aquest concert va estar compost per:

PRIMERA PART

SERENATA	F. Schubert
ROMANÇA EN FA	L.V. Beethoven
XILOFON FLAMENCO	E. Arnao
IN THE MUSTIC LAND OF EGYPT	A.W. Ketèlbey

SEGONA PART

MOMENT MUSICAL	F. Schubert
LA LEYENDA DEL BESO	Sautullo i Vert
OREGON	J. de Haan

Director: Vicenç Castellano Alcaide

Al finalitzar aquest Concert es va retre homenatge al músic Joan Jaume Juan, per la seva dedicació a la Banda de Música al llarg de més de quaranta i cinc anys. En record d'aquest dia el president de la Banda, en nom de tots els músics, li va entregar una placa commemorativa de l'acte. L'Ajuntament, representat per la Regidora de cultura, també es va voler sumar a aquest acte, entregant-li un Diploma acreditatiu.

I com a cloenda de tots aquests actes, el dia 23 es va celebrar un dinar de germanor entre tots els músics, a un conegut restaurant de La Ràpita. ♦

CAMISETES
XANDALLS

PLAÇA 18

serigrafia

PLAÇA ESPANYA, 18
07620 LLUCMAJOR (MALLORCA)
TELÈFON 66 04 22

TALLERS MARINA

AGENT OFICIAL PEUGEOT

Partner

Expert

ELS NOSTRES VEHICLES INDUSTRIALS VOS OFEREIXEN ROBUSTESA,
FIABILITAT, COMODITAT, SEGURETAT I MANEJABILITAT
C/. MARINA, 104 - TEL. 66 05 21
EXPOSICIÓ I VENDA: C/. MARINA S/N. - LLUCMAJOR

S'Arenal

El futur turístic passa per la construcció d'una nova depuradora.

Tomeu Sbert.-

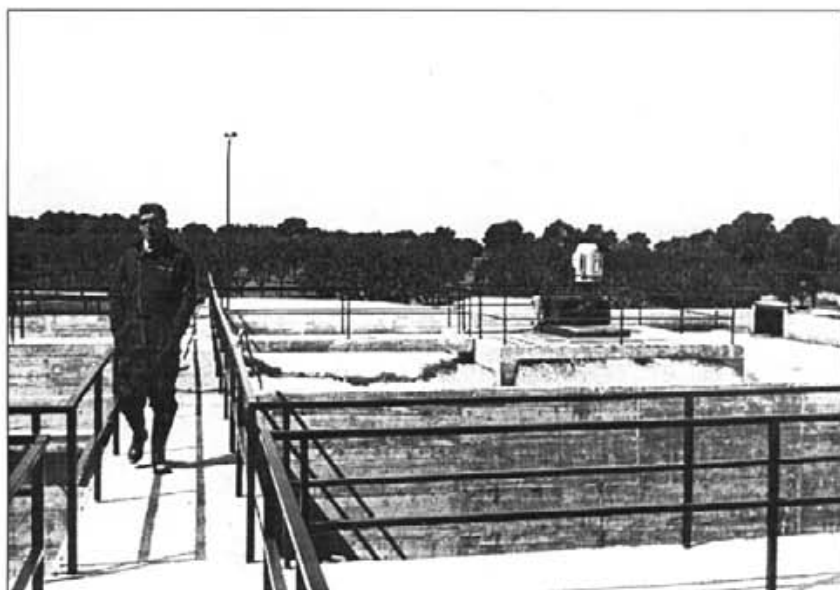
Quan s'està fent balanç de l'any i, també naturalment de la temporada turística, hem de dir que aquesta ha estat irregular, però millor que anys no gaire llunyans.

S'Arenal, ens agradi o no, ens convengui o no, segueix una simple àrea metropolitana que va creixent. Essent la indústria turística la major font d'ingressos de Balears, és lògica l'expansió esmentada. Per tant, Lluçmajor, és de pla dins aquest món del turisme, nascut els anys seixanta i setanta.

A causa de la dimensió d'aquest creixement, avui, des del nostre senzill i humil lloc d'informadors, volem deixar caure la suggerència que la necessitat més urgent de s'Arenal (Lluçmajor) és la construcció d'una nova i molt més ampla depuradora d'aigües residuals que la que existeix al final de l'Avinguda Europa.

Prest farà dos anys que es publicà el BOE la convocatòria d'una subhasta-concurs per fer una nova depuradora. El pressupost inicial era de mil nou-cents milions de pessetes. El lloc elegit, situat a la possessió de son Verí de Baix; i els terrenys es troben degudament marcats. No es tractava de cap tipus de propaganda electoral, sinó que la macrodepuradora es construiria ben aviat.

El projecte preveu aiximateix acollir i depurar les aigües brutes de les

Actual depuradora de Son Verí

urbanitzacions de la costa, com Badias, cala Blava, Bellavista, les Palmeres, sa Torre i altres.

Què se n'ha fet, d'aquest projecte?

Allò que és real és que l'actual depuradora, als mesos punta de l'estiu, no es troba capacitat per abastir, ni molt manco, tot el cabal d'aigües brutes que les bombes impulsores li envien. Això, mentre no hi ha cap avaria de maquinària, perquè si n'hi ha...

FA UN QUART DE SEGLE

Només han passat 25 anys i les aigües brutes eren impulsades enmig de

la mar, mitjançant una canonada de poc més d'un quilòmetre de llargada. Fins que, a causa de l'augment de turistes i amb la construcció d'hotels i d'edificis, es va fer impossible seguir.

I es va fer, depressa i corrent, la depuradora actual, que per cert ha funcionat prou bé; però l'al·lot ha crescut massa per uns calçons tan curts i tan estrets.

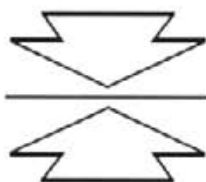
El futur turístic, i ho repetim, passa per construir una nova depuradora.

NECROLOGIQUES

- Ens deixà per a sempre Joan Llinàs Planisi, als 95 anys d'edat.

CENTRE RECONeixEMENT MÈDIC - PSICOLÒGIC

Antoni Isern Oliver

CERTIFICATS MÈDICS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES

OBERT ELS DILLUNS
de 17 a 19'30 hs.

C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Lluçmajor)

METGE OCULISTA

Dra. Núria Busquets

(EQUIP CLINICA JUANEDA)

CITA PREVIA

Tel. 66 22 82 - 28 94 58

Es demanen modificacions circulatoris

Mestre Joan era una de les persones més antigues a la zona. Tot i que va néixer a Manacor, va venir a s'Arenal el 1934. Fou als anys cinquanta, el primer inspector de platja, a causa de l'allau turístic. Va arribar a tenir 75 homes treballant a la platja, dels quals va ser l'inspector en cap. Que descansi en pau.

- Bartomeu Arrom Mir, Mestre

Tomeu es Barber, també va morir fa unes setmanes, a l'edat de 85 anys. Fou, a la seva infantesa, el primer aprenent de barber, a la barberia del carrer de Sant Cristòfol. Un autèntic mestre en això de tallar barbes. D'una rapidesa màxima a la seva feina, fins i tot guanyava missions, quan començaven a introduir-se maquinetes elèctriques.

NOTICIES BREUS

- Un grup de comerciants de s'Arenal-Palma, de primera línia, han demanat a l'Ajuntament ciutadà, la implantació del sistema d'aparcament de l'ORA, a causa de les dificultats existents per a la càrrega o descàrrega, o per donar facilitats als mateixos clients.

- La UD Arenal continua la marxa ascendent, a Regional Preferent. Es diu que es vol tornar a III Nacional. Els aficionats, poc a poc, van retornant al camp. La darrera victòria va ser contra s'Arracó.

- Al IX Torneig de Paddle-Tennis celebrat al complex de "Tennis Arena" triomfaren Biel Bennàsser. Triomfador absolut: Jaume Salvà.

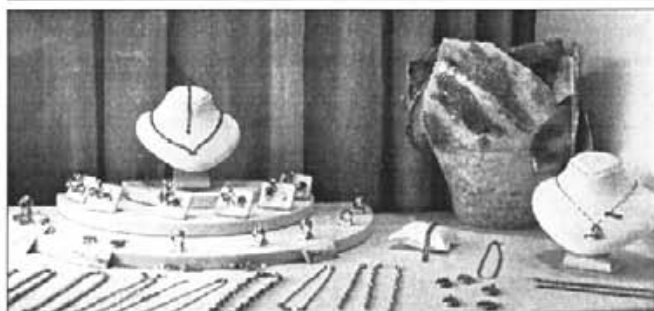
- La pròxima primavera tindrà lloc en aigües de Mallorca la celebració del "Trofeu Princesa Sofia", de vela, de caràcter internacional. El Club Nàutic Arenal organitzarà algunes de les proves.

- L'equip de bàsquet de II Divisió encapçala la classificació general del seu grup i guaita com a virtual campió. ♦

JOIERIA I RELLOTGERIA

A LLUCMAJOR,
A SA POBLA,
A CA'S COTXER;
AQUESTES FESTES
HO TENIM MÉS BÉ
Molts d'Anys!

Plaça Espanya, n. 24 - Tel: 66 16 02 (Llucmajor) • C/. Ramon Llull, 42 - Tel. 54 19 65 (Sa Pobla)

De plaça 18 a son Noguera

L'empresa de serigrafia tèxtil, pionera a instal·lar-se al polígon industrial

Francesca Verdera.-

Foto: C. Julià

Dos anys i mig després que l'ex-president Cañellas tallàs la cinta de la protocolària inauguració, el polígon industrial de son Noguera deixa de ser una sèrie de vials deserts i il·luminats fins a avançades hores de la nit gràcies a l'arribada de les primeres empreses que han decidit d'instal·lar-se al complex que s'ubica devora la carretera de s'Arenal. L'activitat constructora ja romp la monòtona tranquil·litat dels ullastes i llenrisca per fer pas a l'empresa capdavantera, de serigrafia tèxtil, que deixarà ben aviat la cèntrica plaça d'Espanya i s'implantarà a son Noguera.

Plaça 18 S.L. va començar les obres de les noves dependències el passat mes de novembre i, segon un dels propietaris, Jaume Lladó, la nau industrial estarà acabada en devers tres mesos. Si no sorgeix cap dificultat, l'empresa contempla la possibilitat d'iniciar la mudança abans de les festes de Pasqua.

L'empresa llucmajorera de serigrafia tèxtil construeix una nau industrial de devers 600 metres quadrats. El nou edifici, de dues plantes, albergarà els tallers, magatzem i oficines. "Les dependències de la plaça d'Espanya havien quedat petites i a son Noguera tendrem l'espai i la comoditat suficients per ampliar i millorar la maquinària", afegeix J. Lladó. Plaça 18 ja té un conjunt de deu treballadors.

Dues empreses més (una llucma-

jorera i una altra de fora) ja compten amb la llicència d'obres per a instal·lar-se a son Noguera. Es tracta de la firma de Francesca Tarongí, dedicada a productes de neteja, mentre que la forana correspon a una planta per a la fabricació de conglomerat de ciment. A més, segons fonts municipals, diferents empresaris estan negociant la compra de solars.

El batle Gaspar Oliver assegura que l'arribada d'Air Europa a son Noguera contribuirà a reactivar el polígon industrial. Els barems inicials d'edificabilitat fixats per al complex industrial eren considerats excessivament restrictius pels empresaris i, per aquest motiu, en més de dos anys d'oferta, cap empresa no havia decidit d'instal·lar-s'hi.

Tot sembla indicar que els empresaris han preferit esperar que finalit-

zassin els tràmits administratius que es concretaren en la modificació del Pla General d'Ordenació Urbana. El nou PGOU ofereix millors possibilitats per a l'edificació en sòl industrial i, per tant, els empresaris tenen més opcions per als solars.

Son Noguera, en la primera i actual fase inaugurada el maig de 1994, contempla una oferta de 178.000 metres quadrats. La darrera fase -l'execució de la qual dependrà de la demanda de solars- comprendrà la urbanització de devers 178.000 m² que totalitzen la xifra de 350.000, quantitat fixada en el projecte del polígon industrial les obres del qual es varen iniciar l'abril del 93. Quatre anys més tard, l'abril del proper any, ja darrera el cantó, la primera de les empreses instal·lada a son Noguera podria obrir les portes i iniciar la seva activitat. ♦

SEMAR

Industries Semar, s.a

C/ Tormis Muscral, 6 - 8
Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

DISTRIBUCIONES

La Sirena, S.A.

- Embolits
- Cuixols
- Formolges

Avda. Carles V, s/n Tel. 66 23 11 (LLUCMAJOR)

FABRICA DE JOIERIA GARAU

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

*Haz que nunca olvide
estas Navidades*

Un diamante es para siempre

OFERTA ESPECIAL

NADAL I REIS

*Brillants i Diamants de
totes les talles, 1ª qualitat*

*Joies d'estil mallorquí
Ampli assortit de
pulseres, arracades,
anells, cadenes, etc.*

*Descomptes especials
en tots els articles de
Plata de 1ª llei:
Porta retrats, canelobres,
palanganes (totes les mesures),
gerros, bomboneres,
joiers, etc.*

Bones Festes!

C/. Born, 29 - Tel. 66 04 03 - LLUCMAJOR

Quatre mots

Nancy Müller-Burck, de
l'Associació d'Esclerosi Múltiple

Catalina Font.-
Coloma Julià.-

- Des de quan existeix l'Associació mallorquina d'esclerosi múltiple?

L'associació existeix des de fa 4 anys aproximadament. Jo la conec des de fa dos anys. S'ha de dir que hi ha gent que desconeix els símptomes d'aquesta malaltia, hi ha molta manca de coneixements, fins i tot entre famílies afectades. Quan em vaig assabentar que existia aquesta Associació, vàrem fer una junta i elegírem un president, en Marcos Gázquez.

- Quina finalitat té l'Associació?

Informar sobre la malaltia, fer entendre com s'hi pot

conviure. Per això duim a terme activitats, com xerrades, trobades amb les famílies dels afectats, diades d'esport, de natació, sopars de companyonia... Dia 18 d'aquest mes de desembre farem un acte a Lluçmajor, a plaça. Hi posarem una taula, amb murals, fulls informatius, intentarem també recabdar fons per a l'Associació. La principal finalitat és que la gent conegui la malaltia i que els malats es coneguin entre si, que parlin dels seus problemes.

- Quin tipus de malaltia és, l'esclerosi múltiple?

És una malaltia del sistema nerviós central, impedeix el funcionament d'algun tipus de psicomotricitat (cames o braços) o, de vegades, afecta una classe de nervis determinats (òptics, per exemple). Hi ha diversos tipus de malaltia: de vegades és progressiva, en altres ocasions tens algunes crisis i després tornes a l'estadi inicial i en alguns casos guanyes i recuperes del tot i només queden algunes seqüeles poc importants. S'ha de dir que no és cap malaltia hereditària ni tampoc contagiosa, i no té perquè suposar una discapacitació. Per exemple, jo camin tot i que m'he d'ajudar amb una crosseja si he de fer trajectes més llargs, conduesc. En resum, me'n desfaig prou bé.

- Hi ha molts casos, d'aquesta malaltia, a Lluçmajor?

A l'estat espanyol hi ha unes 25 mil persones afectades. Segons els darrers estudis, cada vuit hores es diagnostica un cas i a Lluçmajor hi ha 4 persones que pateixen l'esclerosi múltiple, entre elles dos anglesos que ja són majors (això demostra que la malaltia et pot permetre de viure molt de temps) i un jove de 16 anys. ♦

PERRUQUERIA PUIGSERVER

*Amb motiu del 25^è aniversari,
la perruqueria de les germanes Puigserver
us desitja unes Bones Fires*

C/. Orient, 8 - Tels. 66 20 08 - 66 11 12 - 64 05 14

SPORTS

ca'n salom

Sabates

Infantil i juvenil

(Talles 18-40)

C/. Músic Joan Xamena, 12 • Tel. 66 14 84 • (Lluçmajor)

Foto
elar

Reportatges 36 anys al
Fotos carnet, etc. seu servei

C/. Nou, 8 - Tel. 66 06 32 (Lluçmajor)

Recicla la teva vida - V

Foto: Joan Vidal.-

Hola!, ja tornam a esser aquí, aquest any és el cinquè aniversari de la campanya **RECICLA LA TEVA VIDA**; per a nosaltres és un gran goig el fet de tornar-vos a convidar per quint any consecutiu que col·laboreu en la nostra campanya popular.

Voldríem destacar, que la campanya és possible gràcies a la vostra col·laboració. Senzillament, treient les vostres deixalles al carrer ajudar a realitzar els objectius de la Fundació Deixalles, a la vegada que posau en pràctica la vostra actitud ecològica.

Malgrat aquest acte de solidaritat és important la gran labor ecològica que duis a terme, perquè: treient paper i reciclant-lo evitam la seva excessiva producció, i per tant la despoblació forestal, per fer-ne de nou. Amb la roba, aconseguim que la gent que la necessita (Caritas, Refugiats de Bòsnia, del Zaire o altres indrets del món) puguin aprofitar-la; la més vella també s'aprofita per reciclar i se'n fa paper higiènic, pedaços de cuina, etc... Amb totes aquestes sortides feim possible una alternativa a la incineració de tots aquests productes esmentats disminuint així fums, cendres i contaminació ambiental, a la vegada que protegim la capa d'ozó que de cada vegada ens du més efectes perjudicials a la nostra salut. Finalment, amb el reciclatge de vidre evitam la producció de més vidre i tam-

bé pot ser emprat en el procés de fabricació d'asfalt o de rajoles.

Al poble de Lluçmajor s'ha percebut que des que va començar aquesta campanya, ara fa cinc anys, la sensibilització ha augmentat considerablement. Això es fa evident amb la col·locació dels nous punts verds arreu del terme municipal i la seva utilització. Però creiem que encara no basten.

La recollida d'engany serà dia 11 de gener de 1997. Pregam que tregueu el PAPER, la ROBA i el VIDRE dins boses o capsos damunt la voravia, de les 14h. a les 14'30h..

Per a tothom que vulgui ajudar en la recollida de material, la concentració serà davant la Rectoria a les 14'30 h..

MOLTES DE GRÀCIES!

VOS HI ESPERAM A TOTS.

NOTA: Si hi ha algú que tenguí molt de material (PAPER, ROBA I VIDRES), pregam que ens aviseu amb antelació, per això anau al despatx de la Rectoria o bé telefonau al 66 04 91 de les 19 h. a les 20'10 h..

FINIS DIA 11 DE GENER A LES 14'30 h..

Recicla la teva vida ♦

15

EURO - IDIOMAS

Lluçmajor

*Apreneu idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
natis i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 • Lluçmajor • Tel. 66 11 33

Darrera pàgina

Miquel Cardell

Ja sé que et mereixes tant una oda, ciutat meua estimada, una mena de càntic a la manera antiga, però amb nova agudesia que el gènere permet... l'oda digna de tu i del temps, el cant que poquera expressar-te, tal com ets, pam a pam, crit per crit, de cruïlla en cruïlla, que donara notícia d'aquest buit o exili de tu en tu amb que et vas fent l'essència... Rellegesc, amb la lenta arribada de l'hivern, dies enfollits i ventosos, dies també clars com amb la perspectiva raspallada, l'Oda impossible a València del poeta Enric Sòria. M'acompanya enmig de la rutina, la rutina local i localista d'uns fets que semblen llunyans a molts, probablement a força d'immediats, i que són manifestacions de la simptomatologia d'aquest concret, quotidià conviure, que ens acaba per definir la fesomia de Lluçmajor. La fesomia o una fesomia, una cara de la realitat que, alguns no podem deixar de pensar-ho, com si fos un vici, una fonda recança, podria tenir-ne d'altres.

***

Aquest circ de ficcions que enganyen poc, però escaliven prou, a aquesta comèdia lamentable en què una majoria pactada i sorda i cega a tot el que no sien els seus interessos ha convertit les plenàries televisives de la vida institucional, el batle acusava el regidor Garcies de fer el beneit i l'amenaçava amb retirar-li la paraula... quan el líder sociata argumentava... per tal d'explicar que anava a votar a favor d'una proposta del batle. Gaspar Oliver tornava a posar en evidència un tarannà personal i una concepció de la democràcia, una concepció de mínims, de pura coartada formal, que ja coneixem de demés. Rutina lamentable, i manca d'imaginació i descàndit massa obvi, i qui té la coa de palla...

Imatges gentilesa C.C. Sa Nostra
JOSÉ GUTIÉRREZ SOLANA
El ciego de los romances
(El cartel del crimen)
Aiguafort al coreu s/ paper de fil

***

A la mateixa funció plenària es torna a posar de manifest que el PP no sap ni vol saber què significa fer més normal, normalitzar, l'ús de la llengua catalana, la nostra llengua pròpia, en la vida de les institucions i del poble. Els importa un rave, la llengua que han parlat els llucmajorers durant els quasi set segles d'història de la vida, i no es prenen la molèstia ni de dissimular. Per no parlar de Rabasco, quin cinisme, defensant sense vergonya el presumpte dret dels funcionaris a usar el castellà (innegable, dins certs límits, tothom té el dret de triar: però hi ha les lleis, la voluntat sobradament expressada pel poble mallorquí i l'evidència que el funcionaris són uns professionals, ningú els pot dir que han de fer com a particulars, però en la seva feina tenim tan de dret a exigir que la facin en català com a exigir la titulació acadèmica corresponent a qui vol exercir la medicina, la professió d'interpret o de recepcionista. Algú s'imagina un cambrer d'un hotel d'anglesos demanant a Rabasco que defensés el seu dret de parlar en català

a Mr Smith?).

Però ja sabem que l'únic que vol Rabasco és mantenir la seva situació de privilegi monolingüe que ens obliga als altres a ser bilingües, bufar al foc d'un pretès conflicte, remenar la merda d'uns aigües tèrboles on fa anys que pesca vots i poder a qualsevol preu. La vella, ancestral, fotuda rutina.

***

Rutina, també, la vella malaltia del menfotisme i la desmobilització panxacontenta: al C.P. Jaume III els nins ja van a escola a unes aules a mig rehabilitar, a l'espera de l'adveniment d'una promesa pressupostària, i ja tenen menjador. En conseqüència, els centenars de pares que assistiren a les assemblees de l'època conflictiva han desaparegut i tornam a ser els 60 de sempre.

Per cert. M'alegra que l'amic Manolo s'hagi decidit a exposar habitualment els seus punts de vista des d'aquesta revista. Punts de vista i actituds amb els quals, però, discrep sovint. Per exemple en les acusacions de presidencialista a una Junta de l'AMPA que ha convocat tres Assemblees en cinc mesos, comptant els tres de vacances. I que, a la darrera va rebre el suport unànime dels assistents. Com discrepava el mes passat d'un intervenció que demostra, al meu parer, que el bon amic segueix preferint la dubtosa dialèctica de jutjar la realitat des del dogma, i actuar des de la recepta conceptual i retòrica, a la més vitenca i difícil dialèctica d'analitzar el dogma des de la realitat. Però tot són punts de vista, discrepables. Com és un punt de vista pensar que la trajectòria d'una persona, per exemplar que pugui ser, no justifica l'argument d'autoritat, ni valida una actitud equivocada, ni substitueix un passotisme o un còmode ara jug, ara no, per molts d'arguments que s'hi aboquin.

El que és també un fet innegable, és que, tot i encara mantenir-se a nivells ínfims, la participació dels pares a les recents eleccions al Consell Escolar del centre s'ha multiplicat per dos. Un fet que reforça els representants electes, i ens hauria de servir com esperó i recordatori de la responsabilitat contreta.

***

Ara que el cap de fil ha arrossegat la idea de responsabilitat, m'agradaria insistir en una altra rutina. Quan algú assumeix voluntàriament un tasca que implica una responsabilitat, la comunitat ha de ser agraïda, ha de tenir en compte les dificultats i particularitats de cada voluntarisme, però té dret a no ser enganada, a què no li donin gat per llebre ni figures per llanternes.

D'especial responsabilitat és la feina d'informar, de mostrar a una societat la seva pròpia fesomia, o una fesomia seva que es tendeix a identificar amb la realitat. Parl, novament, de la Tele-Lluema. M'hi mou la visió d'un reportatge de la inauguració a Palma d'una fira de vestits de núvia. Que ja tractaven els mitjans de comunicació insulars i que, em sembla, no té més interès local que aquest: la inaugurava, des del seu "pluriempleo" el batle. El fragment de reportatge que vaig veure era un espot mostruós de Gaspar Oliver. Cosa que no passaria de l'anècdota si no fes més evidents les sistemàtiques ignoràncies i ocultacions d'altres realitats per part de la Tv Local. Per exemple d'actes culturals o organitzats per col·lectius poc afins o obertament contraris a l'actual majoria.

I és una llàstima, perquè així la tv llucmajorera va censurar o silenciar una conferència que (ai!) organitzava el PSM. La pronunciava un arquitecte, el nom del qual no record, i que treballa a l'Ajuntament de Palma. I és una llàstima perquè, si l'haguessin poguda veure i escoltar, molts de llucmajorers haurien sentit informacions i reflexions importants i sorprenents sobre una matèria que ens afecta el viure i pot decidir com serà en molts d'aspectes el llucmajor del futur. Es parlava d'urbanisme. De com, per exemple, la planificació vigent permet augmentar la població municipal fins a cent-cinquanta mil persones. O com el creixement desaforat del cinturó constaner d'urbanitzacions interconnectades entre elles i

mal comunicades amb el centre teòric del municipi és un factor que afavoreix que aquestes acabin demanant la independència o, com a poc, i això ja és un fet, que el desequilibri de poblacions faci del nucli vell de Llucmajor un suburdi subordinat a les urbanitzacions. L'impacte de l'autopista que començaran, si no hi posam remei, abans d'un any, o la massa ingent d'un polígon industrial projectat com un gegant són qüestions que ens afecta d'aprop, com ens afecta la reflexió que fa dependre bona part del futur de la vila de la dotació d'unes infraestructures, esportives, de zones verdes, educatives, sanitàries, culturals, de les quals ens patim un dèficit històric i alarmant. La tv local no hi era. Sempre hi ha excuses. I l'omissió sembla més greu donada la proximitat d'una reforma del PGOU que, donada l'empresa a que s'ha concedit a dit, em fa patir molts de llucmajorers conscients i preocupats pel futur.

Demanau-ho, si no, als veïnats de Bahia Soul que han vist que a una rotonda els creixien uns edificis que no estaven prevists quan ells s'hi instal·laren, i hi invertiren part del seu futur, que han anat al Defensor del Pueblo, que ha admès, de moment, iniciar l'expedient.

Tele Lluema, mentre, prefereix seguir amb l'estil que, ja fa temps indicava aquell fastuós i extens reportatge sobre una paella dels joves del PP. Com si fes por allò que és, precisament, la sang del progrés, de la vida mateixa de les comunitats: el debat, la divergència, la pluralitat. Com si fessim nosa aquells llucmajorers que volem inventar futurs distints. Llepar el cul al poder és també una vella, massa habitual i no sempre desinteressada rutina del nostre massa escalivat poble.

***

Malgrat tot, però en minoria, no tan aclaparadora com alguns voldrien, silenciats o marginats, aquests llucmajorers hi són. Hi ha altres llucmajorers, baix de l'encimentada de les consciències, malgrat els vicis que manifesta i mostra el mecanisme cec d'una majoria pactada i gens dialogant.

Aquests dies al Casal Sollerie de Palma, a l'exposició Art i Poesia, compartint l'àmbit amb obres d'artistes plàstics i poetes com Miró (aquell que va ser marginat a l'aiguavés de

darrera a unes Fires locals) o Robert Graves, hi he tornat a veure els familiars productes d'aquella realitat de somni que foren les Edicions Atàviques. Mentre, al Recreatiu, centenars de persones van veure l'espectacle En Toni Mig Dimoni de Cucorba, i els membres d'aquest veterà grup de teatre i animació quedaren sorpresos d'una feta reveladora: és la primera representació de l'espectacle que fan a un poble sense ajut de l'Ajuntament. Ja ho veis, velles rutines que no ofeguen de tot la vida, però sovint la fan més difícil.

***

Tantes rutines que rovellan la paciència, el seny i l'esma d'aquells que, més per necessitat que per gust, per no fer el sord a toixarrudes veus interiors i evidències encara més caperrudes, ara si i llavors també, ens engrescam en batalles i campanyes incessants, amb més risc que glòria, amb més cansament que èxit.

Tant que arriba un punt que, a força de combatre les velles pudridures de sempre, acabam passant pena de no escastellar-nos en excés en un discurs que podria acabar sent víctima de la necessitat que n'apreciam. Si es tracta d'injectar vida, de combatre veïns ancestrals i paràlisis feixugues, cròniques, que ens llasten el conviure i ens hipotequen el futur, s'ha d'anar ben ulls espolsats i fora son, evitant que la rutina de la lluita s'encomani a les nostres veus, als nostres hàbits de pensar en crític. Per molt que ens pugui cohorar l'ego i acompanyar que, de tant en tant, algú ens digui, venga, endavant! dona branca, que és ben necessari!.

No es tracta tan sols de donar branca i divertir un auditori que es sap marginat, obligat, putejat per un poder gris que no es té en compte i per això s'identifica amb algú a qui, pot ser, identifica com un dels seus. Es tracta, sobretot, d'escampar espases d'imaginació, bisturins d'observació per tal que aquest poder vegi que el seu llautó queda destapat sota el bany d'or passat per Manacor. Es tracta de mostrar la diàfanta realitat d'altres vides possibles, implícites en aquesta. De traçar itineraris no exempts de màgia, trailers de somni. I això requereix serenitat, rigor, un bon equilibri de fredor i calor.

Sense això, el que voldrien se pedrades contra els hivernacles de la ru-

Imatges gentilesa C.C.
RAFAEL ZABALETA
Nómina de los fiteres del mundo en guerra
Serie: Enemigo primero EL MUNDO
Aiguafort

18 tina, llavors d'heura arrelant com clivelles futures a les torres d'un poder que heu d'una història de misèria, i vol perpetuar-la, poden acabar sent bels de comparsa en l'estantissa i peretua reposició d'un espectacle que ja no mostra el món, els móns del món.

Són aquestes consideracions, la necessitat d'un temps per llegir més que escriure, escoltar més que parlar, mirar més que dir, les que fan necessari, per pura coherència, per rigor, per disciplina, tancar per un temps la parada d'aquesta secció, tancar aquests quaderns personals, fer que la reflexió pública torni per un temps al seu natural àmbit silenciós.

***

No és sense certa recança, sense certa nostàlgia i inquietud que tanc ara les pàgines d'aquests quaderns, que han pres el nom d'un malentès heràldic: el llum major, i la constatació d'un fet lamentable: sovintaja més, a la nostra torxa col·lectiva i comunitària, el fum que fa tossir, ensutja i vela la mirada que l'aclaridora llum que revela camins ascendent i convida a seguir-la sense por de travellar o caure a paranys de mala cura. No és sense recança perquè hi ha certa satisfacció narcisista, certa sensació vertiginosa de poder, malaltissa, en el fet privilegiat de saber que n'hi ha que t'escolten i fins esperen les teves opinions, els teus discursos de boig,

l'extravagància dels teus soliloquis un tant il·luminats, però que sempre han volgut ser honests amb el lector i amb ells mateixos, tan equànimes i conciliadors com les cartes donades han permès.

Ens trobarem, i segur que no estarem molt, a aquestes mateixes pàgines, però ja seran unes altres. En haver pres alè, en sentir-ne la urgència o entendre que s'ho paga. Però també sense l'excusa i el pes d'una rutina que, afegides a altres qüestions personals que no vénen al cas aconsellen ara mateix certa circumspècció, la disciplina del silenci a aquest aprenent de cronista.

***

Ara, mentre una empresa de casinos de Las Vegas, però sense Sharon Stone, vol instal·lar negoci a S'Arenal, pot ser perquè no s'apleguen que no s'assemblin, a quatre passes d'un paisatge que fou habilitat per la màgia i enriquit per la llegenda, i que ara fa llàstima, malmès per l'urbanisme bàrbar que patim, per l'incivisme i la incúria, pels fums i els abocaments, per la pura i bruta merda contemporània, la Torre de Cala Pi s'esbucca. Imagin sobre la seva pell malmesa l'or d'aquests capvespres desembrins. Escolt, el piano de Hank Jones, el contrabaix de

Charlie Hadden, el patrimoni de la música religiosa tradicional dels negres nordamericans; música d'esclaus i fills d'esclaus, feta de desesperació i esperança, de dolor i pregària, música trista i balsàmica, fondíssima, tota ella tremolor d'experiència humana, que voldria deixar sonant sobre aquesta pàgina, la darrera per ara, que es clou amb una imatge: la d'un comellar als peus de Gràcia. Com per un miracle, assejat i enrevoltat per la barbàrie xaletera, resisteix encara com el poblet d'Àstèrix, quasi fora, no del temps, de la història. En aquest temps, en la darrera claror, és tot blau, gris, fins el verd d'alzines i pinars sembla cansat; però a una marjada hi flamengen com torxes en una hora de calma els colors hivernals de dos magraners. L'arbre del món subterrani dels grecs antics, l'arbre també de la immortalitat, de la vida després de la mort. En la pau d'aquest paisatge llumajorer ens asseim, lector, tu i jo, a llegir a la darrea pàgina d'aquest quadern aquests versos d'Enric Sòria a la seva ciutat: *No puc escriure una oda sobre tu./ No et deixes i no em deixes, ciutat meua,/ estimada i horrible, inhòspita ciutat/ on em trobe a ma casa./ Quan t'hages enderrocat tots els racons,/ quan hages soterrat l'últim reducte/ d'humanitat que forres,/ quan t'hages afonat tan dins de tu/ que ja sigues una altra, tota origen,/ sense record ni remores./ Quan hages acomplert, a fi de comptes,/ el disegni que et mou i que no saps./ Quan sigues, a la fi, verge i estèril./ oh puta ciutat meua,/ llavors ja t'escriuré el cant que mereixes.* ♦

Imatges gentilesa de C.C. Sa Nostra
RAFAEL ZABALETA
El nutatiógrafo de Hofwijch
Serie: Enemigo segundo EL DEMONIO
Aiguafort

Cartes

Contesta a la junta directiva del CN s'Estanyol

Bernat Ramis

Un cop llegida la vostra carta publicada a "Última Hora" del proppassat 13 d'octubre, arrib a la conclusió que tots heu vist moltes pel·lícules de N. Ibáñez Serrador, especialment aquella sèrie titulada "Historias para no dormir".

Ja sé que no acceptau consells, però és d'homes formals comptar sempre les veritats en lloc de crear motius per eludir constatar les cartes adreçades al vostre President, concretament a la meua del 8 del passat mes o inventar-se pel·lícules amb l'objectiu que la gent de s'Estanyol i de Lluçmajor caiguin en el dubte sobre que té la raó.

I això és per aquests motius:

1- És cert que en la meua carta no vaig fer constar les meves dades personals, per la senzilla raó que -si ho feia- m'exposava que vosaltres començàssiu en expedient sancionador contra la meua persona. I no és el mateix aquest expedient que el disciplinari, perquè aquell des de l'inici conté un resultat condemnatòri.

Prova que els expedients que tramitau contra companys són condemnatoris, és el resultat que tots estan donats de baixa, per la senzilla i única raó d'exigir l'acompliment dels nostres Estatuts perquè el seu desig és afavorir el Club, la qual cosa no és del vostre agrat ja que fins i tot oblidau que el Club és de tots els socis i no un privilegi vostre, tal i com estau demostrant amb les vostres arbitràries i autoritàries decisions.

2- Els vostres continuats insults i qualificatius dels que us n'ufanau, no mereixen ser tinguets en compte, perquè demostren molt poca educació i un absolut desconexament de la veritat quan proclamau que tenim altercats amb altres companys socis i a més, amb veïnats de s'Estanyol, quan un consta que molts socis ens donen suport exceptuant un grup ben reduït

que us aplaudeixen, i que dels veïns, no podem queixar-nos-en.

3- És cert que alguns socis conceixem part dels greus problemes que té el Club a causa del mal procedir del vostre President amb al vostra total conformitat, i també sabem dels nombrosos plets que estan pendants als Tribunals de Justícia per negar-vos a complir els Estatuts i el Reglament de Règim Intern.

Verdaderament som més de 100 els que som a l'oposició i comptam amb els residents i estiejants de s'Estanyol, el nombre així resulta molt superior; però també és veritat que no tenim el suport d'aquells socis que no viuen al llogater esmentat.

Ara bé, podeu estar tranquils, que no sabreu ni el nombre ni les nostres dades personals, a causa de l'amenaça de l'expedient sancionador i a més no volem figurar a la vostra creada Llista Negra de socis com ja passa amb alguns companys.

4- Demostrau un total desconexament de les lleis des del moment en què heu donat de baixa uns socis de número que a més també són propietaris de llocs d'amarrada, quan als llibres del Club consta que el vostre president no en té (en no ser que l'hagi adquirit durant el seu mandat), com també ha de constar que en aquells anys difícils en què va estar a punt d'embargar-se tots el amarraments, li va importar ben poc, al President, la seva desaparició, perquè tan sols no va fer cap donatiu d'una pesseta per contribuir a salvar-lo.

I aquest socis de número tenen un total dret de visitar al Bar-Restaurant del Club, perquè hi van senyors que no són socis i, no obstant, se'ls tracta educadament, tal i com s'ha de tractar tothom.

Ah! i que consti que aquests companys no són provocadors ni han estat nomenats socis de número per la gràcia del "dit" del President que, quan els va nomenar va evitar que s'in-

gressàs el compte del Club la bella suma de més de 50 milions de pessetes.

5- No és cert que tengueu contractats dos guardes jurats per tal de vetllar les embarcacions, perquè cada diumenge i dia de festa estan asseguts a la porta de l'entrada del recinte del port, pendants que a algun dels companys que teniu a la Llista negra, se'ls acudeixi entrar i aquests guardes hi són per tal d'evitar-los l'entrada.

Un altre cop faltau a la veritat pel que fa al motiu de la contractació d'aquest personal.

6- I, per acabar, si el vostre membre de la junta, l'advocat Marcos Sastre, que utilitzau als plets del Club, tot i que no n'ha guanyat cap, encara no ha cobrat els honoraris, no teniu motiu per preocupar-vos, perquè un cop que les Audències civils i penals dictin sentència, l'haureu de pagar així com al Procurador i no oblideu els advocats i procuradors contraris.

A la vostra carta, un altre cop faltau a la veritat.

Per tot això exposat, continu esperant respostes a la meua carta del 8 d'octubre, com també esper que en aquesta ocasió les vostres respostes seran veritat.

I com que les fotografies del vostre President continuen penjades als pals d'electricitat que hi ha a s'Estanyol, vull dir-vos que constitueix una ornamentació singular en contemplar-lo tan somrient. ♦

De color dels meus fanals

Nikitho-Niphongu

Del color dels meus fanals? Caaa... fillets!. Si hagués duit fanals aquest dia, encara que haguessin estat els vidres bruts o romputs m'haurien servit. Ara vos ho explicaré.

Quan vaig acompanyar una neteta al flamant Poliesportiu, per aprendre de jugar com l'Arantxa; des de mitjan camí fins al camp hi ha fosca negra, a la nit, és clar; i com que havia llegit aquesta secció de "Llucmajor de pinte en ample", que fa menció que hi ha llocs on sobra la il·luminació elèctrica i a d'altres en manca, vaig pensar que el que escriu aquesta secció tan divertida no deu tenir cap net per acompanyar-lo a la pista de tennis, perquè sinó se n'hauria temut que és necessàriament i imprescindible, posar-hi una bombeta, encara que sigui vermella.

De tornada, comentant les jugades amb la futura professional, vaig pegar una puntada de peu olímpica a un escalonet (si el voleu veure, encara hi és, no me'l vaig endur... és fort, i tant!) vaig ensopegar amb el peu esquerre; el dret, ja venia de darrera i no havien tingut temps d'avisar-lo, va voler fer igual, de manera que vaig pegar de genolls al terra (que no és terra, és portland, i amb gravilleta molt fina que es clava a la carneta); després vingueren els colzes, i a la fi les mans, ben planes varen aturar que m'esclafés el nas. No sé com va ser, però la caiguda en degué fer veure les estrelles, i amb la claror d'elles vaig veure que estava estirada al terra, com un porter de futbol, però sense pilota. I no es podia posar dreta! la meua neteta es va esglaiar i em volia aixecar, i jo li vaig dir que esperàs un poquet perquè estava enrampada (per tranquil·litzar-la li vaig dir que no era res).

Quan després de fer tots els números acrobàtics em vaig poder aixecar, la nina em va dir, com si es justificàs els seu ensurt: és que jo, no vos havia vist caure mai padrina...

L'endemà pareixia que m'havien donat una pallissa. Ara el que tenguí orelles que hi senti.

NOTA

La mare de la meua néta, m'havia advertit amb delicadesa, perquè no m'ofengués: anau alerta mamà amb el cotxe, que és perillós traspasar l'autovia.

De tornada d'aquest campionat, la filla em preguntà: què, com ha anat?

- Hem pegar un xoc.
- A qui heu pegat?
- A ningú, no he pogut. ♦

El PSM i "La Nueva Vida"

Sra directora,

les informacions municipals de la revista que tan dignament dirigeu són tan apreciades i precises que, per una sola vegada, em veig en l'obligació de fer-vos notar que en la crònica del Ple d'octubre hi figura un petit error: el grup municipal del PSM no va abstenir-se -com s'hi afirma- en la votació relativa al solar de la Cooperativa "La Nueva Vida" sinó que hi votà en contra. En aquest Ple volguérem deixar clar que, al marge de discussions jurídiques, el nostre grup s'oposava a que l'Ajuntament deixàs a mans de particulars una propietat que havia estat tan injustament confiscada als seus legítims propietaris: justament "La Nueva Vida". Quedi constància, doncs, a manera d'aclariment. Us agraeix la vostra atenció,

Antoni Llompert, portaveu municipal del PSM. ♦

CARNISSERIA □ XARCUTERIA

ZANOQUERA
GARCIA

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02 • LLUCMAJOR (Mallorca)

SA FILOA

C/. MELIÀ, 3 - LLUCMAJOR

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

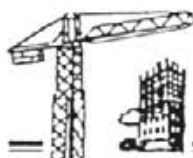
Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)

Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)

Divendres horabaixa (16'30 a 20h)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

CONSTRUCCIONS

LAMPINO, S. L.

Especialistes en reestructuració
de cases antigues

C/. Nord, 9 - Tels.: 66 04 88 - 66 17 61 - 66 08 38

Xerrades de cafè

Més control municipal a les obres il·legals de foravila

Un que escoltava.-

- Ara ja s'ha acabat això de fer casetes il·legals a foravila.

— I, què ha passat?

- Pareix que el batle i l'Ajuntament que comanda, vol perseguir els picapedrers que fan obres a foravila en dissabtes i diumenges, sense permís.

- Només els picapedrers? I l'amo de la finca?

— Supòs que també rebrà, encara que d'això no en parlen tant les autoritats municipals.

- Jo crec que és perquè si els picapedrers tenen por de les multes, els amos no trobaran gent que vulgui exposar-se a ser sancionat...

— Sí, perquè diuen que fins i tot els poden tancar a la presó.

- No serà tant...!

— Saps què són tot això? Foest artificials del partit popular, que vol resoldre un problema fent crides i espantant la gent però que, com sempre, tant per manca de vigilància com per poques ganes de vigilar, tot continuarà igual.

- Pentura és un avanç de la propaganda electoral municipal.

— Jo no seria tan malpensat, perquè quan les autoritats se pronuncien d'aquesta manera, qualque cosa volen fer amb aquest assumpte.

- No faran res, i els propietaris i els picapedrers continuaran fent casetes o xalets, malgrat hagin d'estar exposats a la multa corresponent.

— És que saben que els convé més pagar la multa que no el permís.

- Si n'arriben a tenir, de permís, perquè quan fan cases a sòl rústic de menys d'una quarterada, no hi ha permís que valgui.

— En no ser que vulguin fer un galliner...

- Jo crec que l'Ajuntament té molta part de culpa que facin obra d'aquesta manera clandestina, perquè si demanes un permís per fer un galliner a una finca de foravila, diuen que se necessita un pànel de l'arquitecte i un de l'aparellador.

— És clar, i si un fa comptes del que costa aquest permís, val més que no demani res i que faci el galliner en un cap de setmana.

- O que demani permís per fer un galliner i xalet.

— O que compri les gallines i els pollastres divendres, a plaça...

- Direu el que voldreu, però la gent anirà més alerta a fer casetes sense permís...

— Sí, perquè no serà igual que els trilers de s'Arenal, que amb un cop a la capsa, desapareix tot, però el material d'obres, no es pot fer volar tan fàcilment.

- I ja que parlem d'obres, sabeu si ja han indemnitzat els propietaris de la casa que fa cantonada amb els carrers del Convent i de Ramon Llull, que per fer obra, n'han d'esbucar la meitat?

— No ho he sentit a dir, però el que veig és que tot està aturat.

- Què són, deu milions, que ha d'indemnitzar l'Ajuntament?

— Més o manco...

- Idò supòs que l'Ajuntament no els donarà, mentre el propietari o propietària no tomi allò que s'ha d'esbucar.

— Idò jo no ho esbucaria si no em donassin abans els 10 milions.

- D'una manera o altra, com que sembla que és un problema resolt, supòs que ben aviat el carrer quedarà ben endreçat.

— I podrem anar dret cap a s'Estanyol... ♦

21

expert

ELÈCTRICA

Calafat

Sens dubte te convencerà

**INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO**

C/. Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 (Llucmajor)

C/. Nou, 85 - Tel. 65 28 36 (Campos)

Mans a la feina

Germanes del Sagrats Cors

- 1- Sor Catalina Palor
- 2- Sor Bàrbara Mesquida
- 3- Sor Maria Adrover
- 4- Sor Teresa Vanrell
- 5- Sor Isabel Font
- 6- Sor Margalida Mascaró
- 7- Sor Catalina Garau
- 8- Sor Joana Seguí
- 9- Sor Rosa Pomar
- 10- Sor Margalida Mas
- 11- Sor Àgueda Riera

Foto: Coloma Julià

De noms i de llocs (XXXVI)

Son Garcies den Ferratjans o de Sa Torre (I)

24

En primer terme, les cases de Son Garcies den Ferratjans

C. Calviño.
F. Jaume.
J. Jaume.
A.M. Monserrat.
J. Monserrat.
F. Mut.
Fotos: C. Julià.

Abans de començar la recollida toponímica de Son Garcies volem donar a conèixer uns trets històrics de la possessió a través de l'obra: "Història de Lluçmajor" de D. Bartomeu Font i Obrador. Son els següents:

Abans del s. XV es segregà de Galdent s'Aljub Sec que en el s. an-

teriorment esmentat es convertirà en la finca matriu de Son Garcies.

S'Aljub Sec en el segle XV va canviar de propietaris, el 1414 era propietat de Lluç Bisbal i la seva dona que eren nadius de Sòller que la varen vendre a en Guillem Puigserver i a la seva dona pel preu de quaranta lliures censals a l'any i entrada de vint sous.

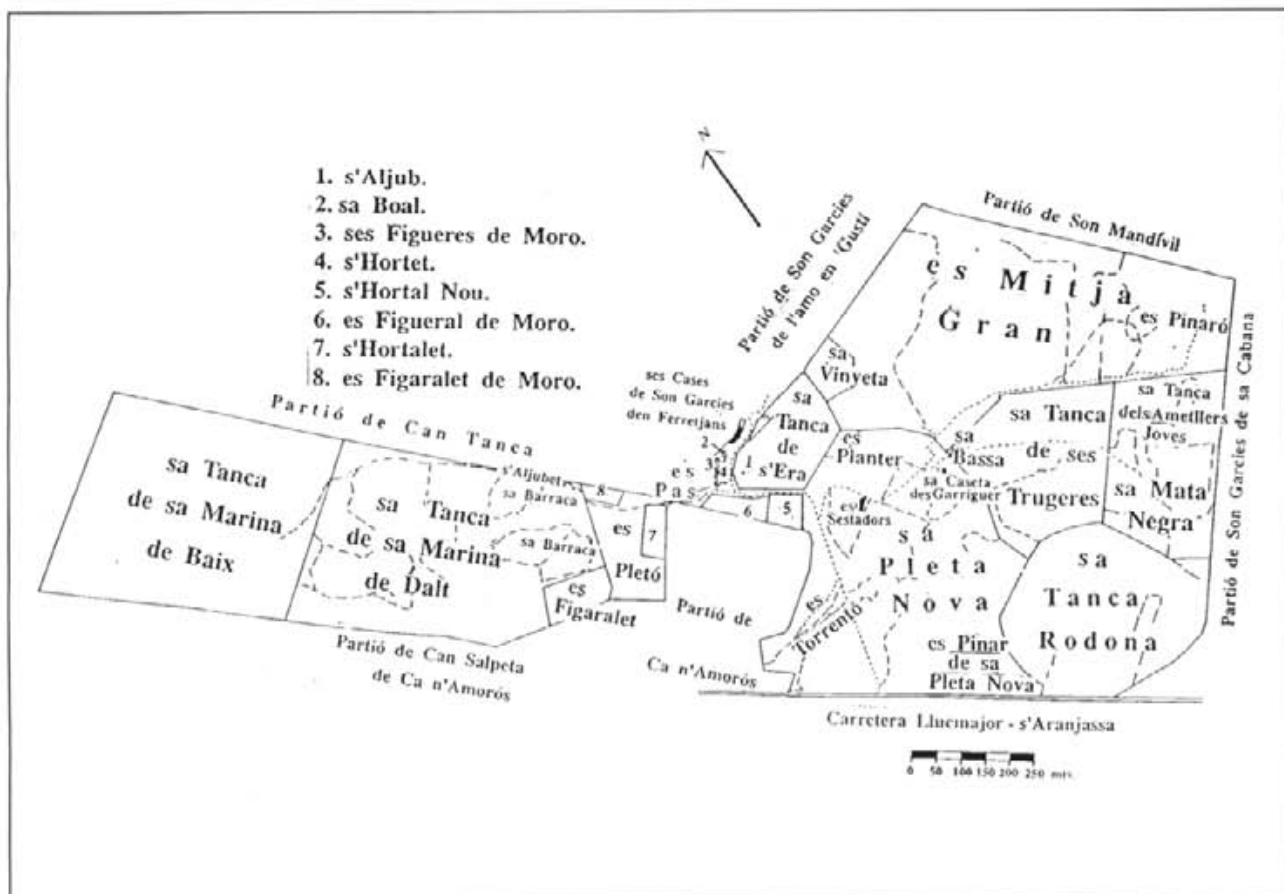
L'any 1453, era propietat de n'Antoni i d'en Bernat Contestí i tenia per límits: Alqueria des Masroig d'en Bernat Contestí, Alqueria de Punxuat d'en Miquel Montanyans, ciutadà, Pla de Sant Jordi i Alqueria d'en Miquel Vilardell.

El topònim de Son Garcies procedeix del llinatge d'un dels seus propietaris. Sabem que l'any 1476 n'era propietari en Joan Garcia.

L'any 1493 era propietari d'en Blas Garcia i en aquell temps tenia com a límits: Alqueria d'en Jaume Contestí dita Tió, Alqueria d'en Bernat Contestí dita es Masroig, Alqueria d'en Joan Garcia, Alqueria de s'Aranjassa i Alqueria d'en Nicolau Mir.

En el s. XVI, en Joan Garcia, propietari de Son Garcia de s'Aljub, en el seu testament ordenà dividir la finca, corresponent un tros al seu germà Toni. Aquest tros rebé

el nom de s'Aljubet (topònim diminutiu típic de segregacions). En aquest s'Aljubet s'hi construí una torre, conservada encara avui en dia, que ens permet identificar-lo com a Son Garcia de sa Mel o Son Garcia d'en Ferretjans. Abans també era coneguda com a Son Garcies de sa Torre.

Després d'aquesta introducció començam l'entrevista a na Isabel Ferretjans i Monserrat, nascuda a Lluçmajor el dia 20 de febrer de 1937 i casada amb l'apotecari Sebastià Gamundí i Garau que ens parlarà sobre Son Garcies de sa Torre popularment coneguda com a Son Garcies de sa Mel. Volem abans de res donar-los les gràcies per totes les atencions que han tingut sempre amb nosaltres. Al llarg de tota l'entrevista i visita que férem a la finca vàrem poder adonar-nos de la gran estima que tenen i senten per la cultura llucmajorera. També feim extensiu l'agraïment a les seves germanes na Jaumeta Ferretjans i Monserrat propietària d'una part de Son Garcies i na Joana Ferretjans i Monserrat, així com als seus marits.

Què ens podríu dir de la vostra família?

La meua família era pagesa, dedicada al conreu de la terra des de fa

més de quatre-cents anys i per matrimoni va anar acaramellant unes quantes finques que avui són de les meves germanes o meves.

Son Garcies comprèn actualment dues finques, la part de baix, de na Jaumeta, i la part de dalt, meua.

El padrí del meu pare, en Joan Ferretjans i Salvà, tenia la possessió de Son Ferretjans per haver estat l'hereu i les seves germanes reberen trossos com la lligítima, quan es va casar amb Na Catalina Garcies, aquesta aportà Son Garcies, finca de la qual era sa madona.

Son Font, era de la meua padrina, per part de pare, na Bet Güells i Rabassa.

Son Guardiola era, per herència de la meua padrina, per part de mare.

On es trobaven les posades de les finques?

A cada una de les finques més grosses que tenia la meua família, li corresponia una casa dins la vila per allotjar-s'hi quan els convenia.

Son Font, tenia la posada al Passeig nº39, avui és de na Jaumeta. La posada de Son Garcies es troba a sa Punta nº35, carrer Jaume II, on ara visc i, la se Son Ferretjans és al carrer de Gràcia nº13, davant Can Sebastià Vidal, a l'enfront del carrer de Sant Antoni.

Què recordau de la vostra padrina?

Sempre la record, nomia Bet Güells i Rabassa i era una dona d'empena, en un temps en què la majoria de dones es quedaven a ca seva. Era ella la que duia el cap davant i la que donava el dret al meu pare, en el maneig de les finques.

La seva infantesa i joventut les passà a Son Font treballant al camp, com si fos una jornalera més, sembrava xitxeros, entrecavava les faves, i ho feia perquè li agradava dur aquell maneig.

Es va casar amb en Tomeu Ferretjans i Garices, que tenia tres germans i una germana: en Jaume, que després seria l'hereu de Son Ferretjans, en Joan, que es va fer capellà, na Margalida, que quedà fadrina, i va ser la madona de la posada de Son Garcies i en Toni, que se'n va anar a Barcelona. Els de Son Garcies, eren d'una altra pasta, d'un altre nivell social, els agradava viure bé, anar esquena dreta, no fer cap feinada. Vivien de la finca i de la renda de Son Ferretjans. Tots els allots anaren a escola als Frares de Baverall, a Lluçmajor.

Des d'un principi, els meus padrins, visqueren a Son Garcies. Ella era molt feineria i li agradava fer i manar les feines del camp. Aviat va fer moure aquella gent i més d'una vegada sentiren dir al pare del meu padrí -Aquesta dona que has duit ens matarà de feina, ha vengut massa fei-

nera. La primera que va moure va ésser fer fer la cisterna prop de les cases ja que fins aleshores, treien l'aigua de l'aljub de la finca del costat del qual tenien empu i dels abeuradors del bestiar. (Això m'ha fet creure que en un principi aquestes dues finques eren una tota sola).

Van tenir dos fills, el meu pare, en Joan Ferretjans i Güells, i una nina que va morir a la infantesa. Crec, que a la meua joventut, havent estat la seva primera neta, vaig substituir en el seu cor aquella filla que havia perdut.

Quan mon pare tenia dotze anys es va quedar viuda i des de les hores va ésser la que duia la veu cantant. Visqué a Son Garcies fins a la mort dels pares del meu padrí i després a la posada de Son Font, finca de la qual era la madona. Quan ma mere i mon pare varen haver arreglat la posada de Son Garcies, després de la mort del concho capellà i la de la tia Margalida, ella va veure que feia falta perquè la meua mare començava a no trobar-se bé i va venir a viure amb nosaltres.

S'aixecava a trenc d'alba, no serien més de les cinc i mitja, anava a missa primera i després ens cridava, primer, al meu pare -"Joan, Joan, ja és l'hora, aixeca-t, aixeca-t", i, a continuació, a mi, els dies que no tenia escola. Seguidament berenàvem de sopas amb llet. Després, amb dos misatges més, partíem cap a les finques amb el carro, cada dia a un lloc o a un altre: "El dilluns i els dimarts a Son Ferretjans, els dimecres a Son Font, els dijous tornàvem anar a Son Ferretjans, els divendres a... i els dissabtes a pastar i a caçar a Son Garcies".

Com era la feina en aquell temps?

Sempre teníem gent fent feina a una o altra possessió i nosaltres hi anàvem a ajudar-los perquè retés. El meu pare ens contava que els primers diners per millores van sortir de la venda d'un sementer de quaranta quarterades que rebia el nom des Barracons, de la part des Barracons que arriben al Torrent de s'Aranjassa. L'hi comprà el senyor de Son Monjo, que era n'Estrany, un sabater. Amb aquells doblers es feren les primeres reformes a Son Garcies i a Son Ferretjans que mon pare havia rebut en herència del concho en Jaume, que morí el 15 de febrer de 1993, i que fins llavors havia estat arrendat a la família Artigues, en Sebastià Artigues hi va estar molts d'anys en aquesta finca.

Isabel Ferretjans Monserrat

A Son Garcies hi vivien uns amigues amb els seus fills que també treballaven a la finca; un es dedicava a les ovelles, un altre feia de garriguer, etc. Després també hi havia gent que venia a fer feina per temporada: esmotxadors, paredadors, talladors de llenya, ... Mon pare i la meua padrina ajudaven i dirigien aquelles feines.

És important parlar de la feina que sabien fer aquelles dones, pastaven, tenien cura dels animals, manaven el carro, formatjaven, filaven la llana, feien jerseis, cosien les faldes, els davantals i les marineres. Eren molt treballadores, i servien per dirigir el treball de la finca.

Quines millores féreu?

En aquells temps de millores es varen aixecar la majoria de parets, es va treure pinar i garriga, els grans sementers es feren tanques i molts d'ells es sembraren d'ametlers. Era la padrina la que punyia mon pare i feia anar la cosa, dient-li -"Joan, no hem de fer el beneit, hem de treure garriga i sembrar ametlers, perquè veuràs com podreu viure dels ametlers, voltros i ses nines"-.

Què ens podrieu dir d'un altre membre de la família?

Del concho en Jaume, el germà del meu padrí, vos diré que durant tres o

quatre anys va ser l'apoderat o l'administrador de la finca de Son Serra de Marina, propietat d'en Joan Massanet, que després va ser el batlle de Ciutat. Els doblers que guanyà en aquells anys els gastà fent paret per tancar la finca de Son Garcies a la part de la carretera de Ciutat.

Quin noms de sementers coneixeu de Son Garcies?

Davant les cases hi ha es Sementer de s'Era, després sa Vinyeta que és quadrada i petita. A prop hi ha s'Hortet, amb un aljubot molt gros, on hi sembràvem llegums i verdures per al consum de la casa.

Es Sementer des Torrentó és sa Pleta Nova, el meu pare ens deia que mai no hi havia vist pins en aquell lloc però sí que hi havia ullastres i mates, ara n'hi ha alguns. En aquest hi ha les marjades de paret seca que aguanten la terra i les restes d'una sitja, de quan tregueren la garriga, davant es Sestadosos. La terra és la més bona però ara fent clots d'ametlers amb la màquina és on han trobat més fort.

Sa Tanca Redona que té denou quarterades, abaix és maresot; creiem que rep el nom per la seva forma.

El millor pel blat és sa Mata Negra, un sementer nou on el pare va

treure la garriga i va sembrar ametlers i figueres, record que manava fer els clots de quatre pams i després acabaven la feina amb un tros de barrobí i a la mala.

Es Mitjà Gran, és una altre sementer gran i maresós que es troba a la partió de Son Mandívil i Son Garcies de l'Amo en Agustí; hi ha garriga d'ullastres, estepes i mates i ametlers més antics.

Sa Mata Negra està dividit en dos, sa part de dalt ben poblada d'ametlers i figueres i la part d'abaix més poc poblada. Abaix és maresós però més fort que sa Tanca Redona.

Dins Son Garcies de na Jaumeta hi ha:

Es Pletó que és una tanca amb ullastres i pins on amollaven bestiar.

Sa Marina de Dalt amb trossos d'ametlerar.

Sa Marina de Baix que té molt bona vista cap a Ciutat.

Què ens podríeu dir de Son Garcies?

Son Garcies arriba a sa Coma Pregona, al torrent que hi ha abans de Son Monjo.

Sempre vàrem anar, en aquells anys, a pastar a Son Garcies, ens dúiem la pasta amb el llevat posat. Record que el meu pare, per por que la bístia llanegàs damunt l'asfalt de sa Carretera de Ciutat anava a voltar per ses Puntes de Galdent i després tot dret cap a Can Cura, ben davant, agafàvem la carretera, i poc a poc, per sin venia un cotxe. Quan arribàvem a la possessió, el meu pare agafava l'escopeta i amb les cusses partia a caçar, hi havia una bona cacera. Nosaltres, les dones, amb ajuda de la madona, començàvem a fer el pa per a tota la setmana, també fèiem galletes d'Inca, amb un tassó petit com a motlo per a donar-li la forma desitjada i amb unes agulles l'hi estampàvem un dibuix, res, quatre forats. Si hi havia festes, Nadal, Pasqua..... unes ensaïmades enrevoltillades, amb pasta, llevat, ou i sucre. També fèiem alguns barros dels grossos per fer dolces.

Hi formetjàvem, hi fèiem les matances i era el lloc on teniem l'hortet amb verdura per a la casa.

Les cases de Son Garcies tenen més de cent-cinquanta anys i nosaltres hi fèrem una reforma. La torre de defensa crec que té uns quatre-cents anys.

També hi havia sa Boal que era el lloc on tancaven les egües i els pollins fins que els duïen a fira.

Torre de defensa

Es sistema de conreu era rotatiu amb guaret, cada any es sembraven dos o tres sementers de cereals: blat, ordi i civada; llegums: faves, xítxeros i llenties; i pastura pel bestiar.

A més de setanta o vuitanta ovelles, hi havia unes quantes egües que cada any criaven uns pollins que més tard eren venuts a fira. També hi havia pores i aviram per a la casa.

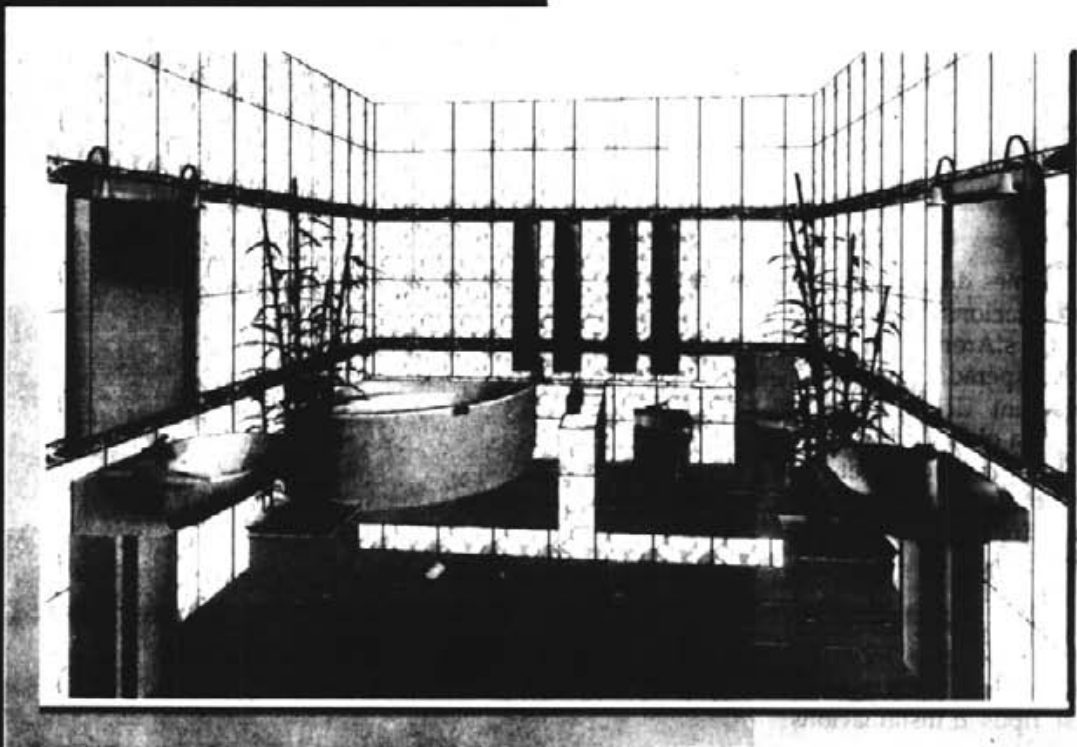
A la possessió també hi ha un forn de calç, a l'altre part de la carretera dins la part de Na Jaumeta. Una pe-

drera de marès i les restes d'una sitja.

A un racó, devora la paret, hi ha un grupet de quatre o cinc alzines.

Dins Son Monjo, a sa part de davant de la nostra finca, el meu pare tenia una barquera de dotze quarterades per unes set o vuit ovelles o cabres. La renda que feia, per a la pastura, era amb anyells i no amb doblers.

Creu que el marès de les cases de Son Garcies sortí de la mateixa finca.

Com és la cambra de
bany dels seus somnis?

**Vegeu-la ara
a tot color.**

ROCA

DIBA DISSENY
INTTEGRAL DEL BANY

Avui mateix, gràcies
al nostre ordinador
podreu veure a
MASSANELLA la

vostra nova cambra de bany ROCA.

A tot color i en tres dimensions sense que
no hi manqui cap detall: banyera,
sanitaris, revestiments ceràmics, aixetes,
complements... Tot tal com ho havíeu
somniat i sense començar les obres.
Veniu a MASSANELLA i deixau de
somniar.

MASSANELLA

Ctra. Valldemosa, 44 - Tel. 75 03 45

D'ofici ... Mestre de Paret Seca (II)

Antoni Garau Pastor "Pansa"

Celso Calviño
Franc Jaume
Joan Jaume
Fotos: C. Julià

Com es comença una paret?

És molt important que una paret tenguí uns bons fonaments, si no té escombres haviat és a terra.

La paret comença marcant, l'amo, per on la vol. Després es posa la ginyola i amb el bec, el càvec i la senalla es va retirant la capa de terra fluixa, un pam o un pam i mig, això a terra plana de conreu, i ja es pot començar a col·locar les pedres grosses d'abaix seguint la línia que marca el fil. Primer la cantonera, que hem adobat a dues cares amb el picó i el martell, després, cada deu o dotze passes, una altra de grossa, adobada a una cara i que ens donarà seguretat amb la feina, entre elles, altres pedres sempre de caire, d'aquesta manera la paret serà més forta. El gruix i l'altura depenen de l'amo, el mateix que el tipus de paret i l'acabat: esquena d'ase, encadenat, doble encadenat....

Les parets les feim amb peu de murada, es a dir, més amples de baix que de damunt i anam col·locant les pedres de grosses a petites, si bé quan és encadenada, ja deixam les millors per fer la corona, després les adobam amb el picó i amb el martell. Tenen cara bona a cada part i al mig s'omple de macada i reble.

A les torreneres o a la galta de la muntanya les parets han de tenir més fonaments, quatre o cinc pams, i per una part han de tenir talús i l'altra ha d'estar a plom, per poder aguantar la força de la terra i a vegades de l'aigua.

Els marges que són per a separar

dues veles de diferent nivell, també els fèim amb talús, si bé són parets només amb una cara bona. De marges, més que fer-ne n'he arreglats uns quants al puig de Randa, a Can Martín, a Son Garau (amb en Felip Cuera), a la Marina, a ses Comes,

Quines són les classes de parets que feis?

- La paret toma: es diu amb aquest nom perquè és molt bona de tomar, basta una sempenta per tirar-la a terra. La forma de fer-la és posar una pedra damunt l'altre, les grosses abaix i anar pujant. Es fa molt aviat però sempre hi ha enterrassalls. A una finca, devora Gomera, hi ha més de seixanta metres d'aquesta paret feta meua.

- La paret d'esquena d'ase: la forma de fer-la consisteix en posar les pedres més grosses i millors

abaix, ja que han d'aguantar fort. Les pedres es posen per ordre de grossària, primer les més grosses, després les mitjanceres i finalment les petites. Quan arriben a damunt han de fer l'esquena d'ase, i per això entren les que no han servit, que són les més petites. L'esquena d'ase per estar llesta ha d'esser referida. Les proporcions són: d'altura un metre cinquanta, d'ample abaix un metre i damunt quaranta centímetres, després ve l'esquena d'ase d'uns vint a trenta centímetres d'altura.

- La de cadena que era quasi igual que la d'esquena d'ase, es diferencia en què no va referida i les pedres més grosses es posen damunt; fent una corona, aquestes són rectangulars i a la part superior estan arrodonides. Les mides són: un metre cinquanta centímetres d'altura per un metre abaix i quaranta centímetres a dalt. Les pedres de la corona fan d'uns trenta a trenta-cinc centímetres d'altura.

- La de dos encadenats o doble encadenat és més ampla que l'anterior i fan dos encadenats a damunt. Les pedres de la corona han de ser quadrades, cosa que es fa amb el picó, martell amb punta, i amb el martell de tall. Sol tenir un metre cinquanta d'altura, un metre trenta abaix i uns seixanta centímetres damunt. Les pedres de la corona fan d'uns vint a trenta centímetres d'altura.

Amb el mateix tipus d'encadenat hi ha la d'encadenat cabrer o conillera, comença amb "un peu de murada" i quan arriba a damunt en lloc d'anar a plom acaba sortint cap a fora la darrera pedra. Aquesta ha d'asseure plana i ben ficada, no hi

pots posar un mac perquè sinó tombaria. La paret que comença amb un metre acaba amb un gruix de quaranta i després hi va una pedra d'uns cinquanta-cinc o seixanta centímetres. A Llucmajor, en trobareu a sa Marina, a s'Àliga d'abaix, de l'amo En Tomeu, són parets fetes pel meu pare. Aquest tipus de paret atura els animals.

- La paret verda, abans la feien amb fang i posteriorment la feien amb picadís i porland. La paret feia 60 cm. d'ample i posaven una filada, llavors terra que fos cap vermell i la porgaven. Abaix de cada pedra i al mig del reble hi posaven d'aquest fang. Ara per fer-ho s'empra pasta que no sigui forta. En aquesta es posen les pedres de pla.

També es feien parets de tapiot i marès. Aquestes les feien moltes vegades l'amo de la finca o bé a escarada.

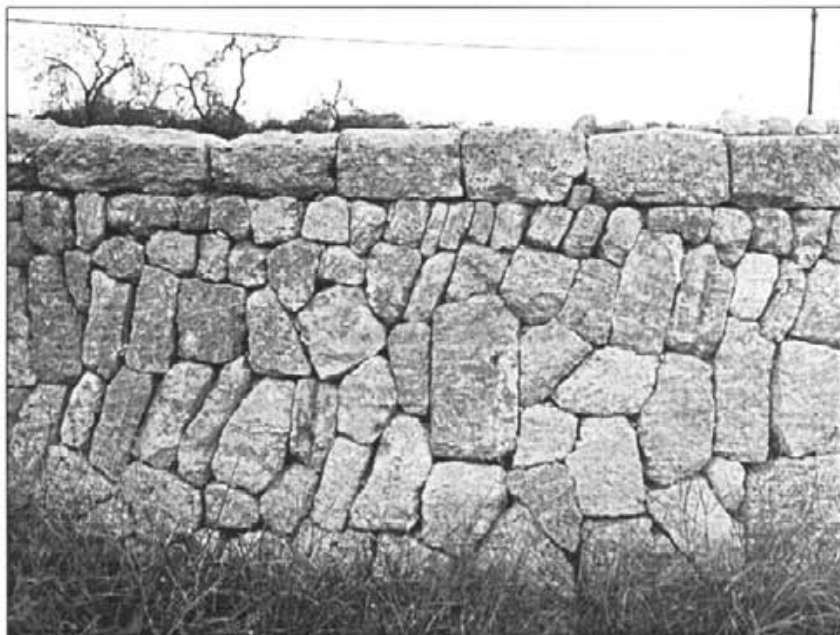
Ens podríeu dir com es fa un safareig?

El que he fet, són les parets del safareig i a molts la part interior era de marès. El safareig de ses Pedres de Can Jaume o el de Can Pola, són feina meua. Avui, amb el formigó, la meua feina és forrar-lo de paret seca per fer-los guapos.

Les parets del safareig estaven fetes amb talús d'un vint-i-cinc o trenta per cent la part exterior i a plom a la part de l'aigua. Antigament es referien amb fang de call vermell. Record, el que vaig fer a Can Pola, amb mestre Tomeu Creus que anava darrera posant fang, ja que encara no s'emprava formigó.

- Les cines més emprades eren:

La ginyola, el martell, el picó per adobar-les ja que moltes vega-

Paret amb encadenat

des del martell com aquell que diu se'n riuen; la picassa, és com un picó molt gros, quan cau esbueca, la nostra pesa nou quilos i a mi m'agrada més per forjar una pedra que el martell; les cines petites moltes vegades espenyen. Si vas a fer pedreny del Puig empres martell en punta en forma de picó, li deim picasso, si vas a sa Marina martell en tall.

També empram el parpal per moure les pedres. De parpals en tenim unes quantes de mides i a la nostra feina ens fan molt de servei, els empram com a palanca per dur a lloc les pedres més grosses o per moure un poc una pedra col·locada. El punt de la pedra on col·locam la punta del parpal li deim toc, és on trasmenten la nostra força que fa que aquesta es mogui.

Quines altres feines heu fet?

He arreglat moltes barraques de roter, de carro i de caragol o curucull que, amb el temps i la humitat s'han fet malbé.

Per a les barraques de roter i de carro a més de pedres i fang, de call vermell, he emprat ullastre tallat a l'hivern en lluna vella, quan està dormint, ja que a moltes he vist l'embarrat i la jàssera d'ullastre de quant les feren. Aquests tipus de barraca té les parets amb cara bona a cada part i entre les dues tires de pedres hi col·locam reble. La tira exterior té talús cap a l'interior i l'interior s'aixeca a plom. L'altura permet que un home estigui dret. Hi ha molta feina per fer a les predes cantoneres, que estan treballades a dues cares, als brancals del portal i a la tapadora. Per tapar empram lloses

TALLER MECANICO
NOGUERA

DEL MOTOR I DE L'AUTOMÒBIL

Pedro Noguera Enschlat

AGENT OFICIAL

Taller autoritzat

automòbils

C/ Ripol, 30 - Tel. 66 22 13

ANTÒNIA ISERN

major
net

Perruqueria unisex

C/. MAJOR, 7 • LLUCMAJOR • TEL. 66 13 59

Mallorca durant La Guerra Civil (1936-1939)

Maties Garcias

Josep Massot i Muntaner és un mallorquí que va ingressar a l'orde benedictí de Monsterrat, on viu i treballa en bé de la història i la cultura catalana. Dic això perquè la seva labor investigadora en matèria històrica, cultural i literària és ampla i de bon gruix qualitatiu: ara edita llibres, suara publica investigacions, i mentrestant dirigeix les publicacions de l'Abadia i duu al capdavant la revista d'investigació "Randa". En poques paraules, no para.

Fa poc, el pare Massot ha tret un nou volum especialment indicat per tenir una visió global i succinta del que varen suposar els tres anys de guerra civil per a la societat mallorquina. Aquest volumet (tan sols té 64

pàgines) fa el número 1 del Quaderns d'Història Contemporània de les Balears i duu per títol el mateix que el present article. Aquesta iniciativa editorial és d'Edicions Documenta Balear i compta amb el patrocini del Consell Insular de Mallorca i de la Caixa de les Balears "Sa Nostra".

La tesi de Massot -en aquest volum divulgatiu i en els altres estudis que ha dedicat al tema- és que el conflicte no va passar de puntetes per Mallorca, sinó que també la va sacsejar profundament, tot i que no s'hi registraren grans esdeveniments bèl·lics. Així, ens anam fent una idea del que va passar els primers dies de la sublevació militar, de com el Llevant mallorquí va esdevenir zona de guerra, de la repressió contra els esquerrans i els nacionalistes, de l'arri-

bada del comte Rossi i els aviadors italians, del paper de Mallorca com a base per a bombardejar la península i de l'actitud de l'Església.

El llibre es tanca amb una cronologia i una bibliografia, a més d'una sèria de documents complementaris. Un d'aquests documents és el poema que Miquel Ferrà va dedicar -sense citar-lo, òbviament- en to retret a Antoni Salvà de sa Llapassa, director que havia estat de la revista mallorquinista "La Nostra Terra", però adherit a la causa franquista després del 18 de juliol del 36. ♦

"SA NOS TRA"

CAIXA DE BALEARS

VOS DESITJA BONES FESTES

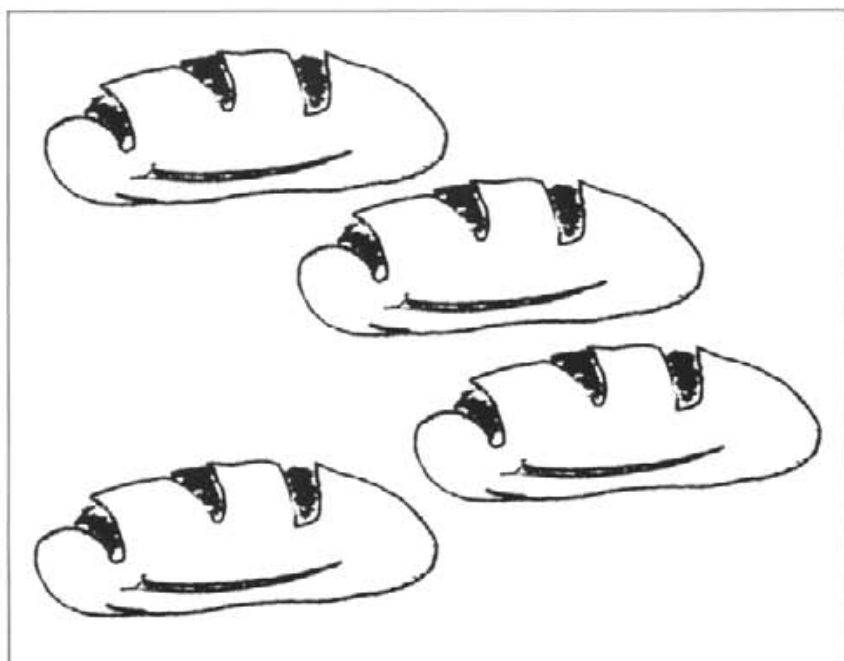
Fam i robatoris

Bartomeu Prohens Perelló

Una justícia ràpida i eficaç. Una exigència insistent que temps enrera, quan les sospites es verificaven sense gaire protocols -això sí, en funció de la categoria social de denunciants i denunciats- tenia la seva peculiar aplicació. El 4 de gener de 1824 es formulà una denúncia. L'acusador era Joan Mut, el batle reial de Lluçmajor de l'any anterior. L'inculpat era Pere Monserrat "Païssó", amb el càrrec d'haver robat quatre pans i un ciri de la capella de Sant Josep del Convent.

Els quatre pans foren trobats dins la casa del sospitós abans de la instrucció del sumari. Això, tan sorprenent, respon a un criteri d'aquella època. Se sabia que Pere Monserrat era un lladre i, per tant, només calia comprovar directament si els objectes robats es trobaven a la seva casa. Un dels testimonis, Llorenç Vidal, assegurà mitjançant un discurs força indirecte que Pere tenia fama de lladre, que era aficionat als robatoris, i que ho sabia perquè algú que no coneixia li ho havia dit. El cas era més greu del que pugui semblar avui, sobretot perquè, havent-se produït dins un espai sagrat, el robatori tenia la qualitat de sacfleg. El culpable es defensà fent referència al dimoni, que l'havia fet caure en temptació, i el seu procurador argumentà que aquell home era un pobre infeliç que mereixia més el perdó i la compassió que un càstig que de segur seria desproporcionat.

He volgut començar l'exposició amb aquest cas perquè defineix molt bé tot un conjunt de robatoris que succeïren a Lluçmajor durant el regnat de Ferran VII. Fou aquell moment

la darrera etapa d'un règim socio-polític que s'havia perllongat durant segles. Els sumaris criminals ens parlen de la vida quotidiana, i en aquest cas de la misèria que hi havia.

El coneixement que el poble té de la seva història sol ésser mitificador. La consciència popular té una irresistible tendència a convertir els orígens en una Edat d'Or d'abundància i harmonia que en realitat no existí mai. Molt sovint es transforma el passat en funció de l'experiència present, i això, fàcil d'entendre, respon a uns criteris d'anàlisi d'aquest present. No m'interessa, en aquesta ocasió, comentar els criteris, sinó la vida real, concreta, intrahistòrica d'aquells segles. La matificació és una constant, ja Bartomeu Pasqual, erudit del segle XIX, advertia que la història de Ma-

llorca no era un procés de decadència de l'ordre i la justícia. Ho observà en llegir i copiar els documents de Cúria Criminal dedicats als processos de bandejats de principis del XVII. Pasqual ja partia d'un fet: que la situació del segle XIX no diferia gaire de la dels segles anteriors. Ara bé, la lectura dels processos del XIX ens confirma aquest fet. A Mallorca, a Lluçmajor, hi havia nombrosos robatoris, les possessions eren assaltades per quadrilles de bandolers, es condemnava per robatoris ridículs i, sobretot, es passava fam. Vegem ara alguns exemples de furt motivats per la gana.

El 1818 Maties Clar "Marionet" fou empresonat per haver robat un xot a Randa. L'home hagué de pagar tot el procés i després fou castigat a fer

**CENTRE OPTIC
EXPOLENT**

C/. Sant Cristòfol, 30
Tel. 44 13 74
S'ARENAL

PERRUQUERIA

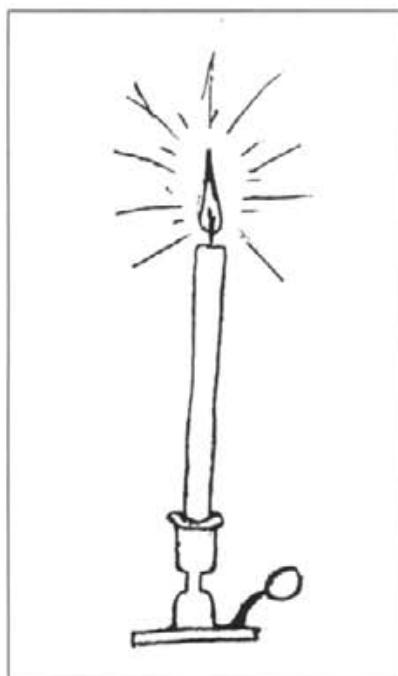
Fina

C/ d'Es Vall, 49

Tel 66 11 58

sis mesos de serveis públics a Palma. La raó de la talent, si era considerada argúcia i no veritat, agreujava el cas. El càstig per vagància consistia en treballar, rectificar i donar una sortida a tota l'energia inútilment conservada. Aquell mateix any també empresonaren Miquel Monserrat per robar cinc lliures i denau sous. Miquel digué que ho havia robat per fam, però fou castigat a tornar els diners al seu propietari i el desterraren un any a Eivissa. El 1819 s'obrí un sumari contra Joan Servera "Santet", que havia robat una ovel·la i un xotet. El lladre digué que tenia fam i que es va veure obligat a robar per tal d'alimentar la seva família. Demostrà que havia anat a diferents pobles de Mallorca a cercar feina, i que no en pogué trobar. També el 1819 Antoni Puigserver "Dragó" fou condemnat a un any de presó a Màlaga per robar una ovel·la de la finca de Ca s'Hereu. Segons "Dragó", la causa del robatori fou la fam que tenia. L'any següent empresonaren Miquel Parets, de 16 anys, per haver robat bresques de mel. Més sort tingué Antoni Noguera "Puig", el qual també el 1820, i per causa de la fam, robà "dos camayots, cinco so-

bresadas, una pultu, tres peasos de tocion; dos savanas, unas estovalas, una estormia de higos secos, y un poco de cañamo sin hilar". (1) Antoni Noguera es posà malalt a la presó, i a part de fer-li tornar aquelles coses, no fou condemnat. El mateix succeí amb Mi-

quel Clar de 16 anys, detingut igualment el 1820. Miquel Clar havia robat dues sobrassades, dos pans i tres o quatre lliures de figues seques. El batlle Joan Mut -tan estret en el cas de Pere Monserrat "Païssó", escriví a Palma per tal de demanar clemència per l'al·lot, i després de dur-lo a la presó l'amollaren l'any següent a Palma. Segons Mut, "en realidad vió la pobreza de dicho Clar, y sus Padres y que quando lo presentó el citado Puigserver al referido Clar reparo que este no trahia quasi ropa ensima de el para cubrirle sus carnes..." (2)

Quina sort tingueren alguns pobres quan llur misèria era tan evident! El problema era el criteri d'evidència, marcat per la vida d'un poble constituït, com tots els col·lectius, per un entrunyellat de relacions viciades i carregades de valoracions positives i negatives.

Notes:

1. Arxiu Municipal de Lluçmajor C.R. Sumarias. Años 1820-1821. 1820, N° 677, (f.1.)

2. Arxiu Municipal de Lluçmajor C.R. Sumarias. Años 1820-1821. 1820, N° 664, (f.8v.) ♦

SYP

AL VOSTRE SERVEI

*És Nadal, ara més que mai
estalviavau aprofitant les nostres
ofertes del VAJA MENÚ!!!
Bones Festes*

Sa penya d'es falcó

L'òliba ha decidit deixar una nota damunt la taula del despatx del senyor batle. No sigueu malpensats, no és cap amenaça anònima. Tot simplement, amb un consell i una petita recepta per tal que, abans d'anar a les sessions plenàries, prengui una tassa de til·lo o de flor de taronger com a remei casolà i a mà contra els estats nerviosos i així, és ben segur, que no es produiran envestides com la que va tenir lloc a la sessió del passat mes de novembre.

El batle va acusar al portaveu socialista de "fer el beneit durant les sessions plenàries" quan Antoni Garcies va voler comentar el punt 13 de l'ordre del dia mentre ja es debatia el punt 14. El batle va considerar que el regidor socialista intentava desviar el debat. Després d'uns moments de tensió, com els que precedeixen l'instant de treure els revòlvers de les fundes a les pel·lícules de l'Oest, va tornar la calma davant la serena resposta del portaveu socialista. Un breu comentari dels assistents (d'aprovació o de decepció?): "En Toni, avui no té ganes de brega".

...

Però més val així, perquè com que la Telellucma ho enregistra tot (els plenaris de cap a cap a fil per randa) de deu vegades nou i mitja sentim vergonya eterna davant el registre que utilitzen el senyor Batle i alguns dels seus regidors. Sembla mentida que no destingeixin allò que és llenguatge formal d'una situació de carrer i que confonguin els termes de mala manera. En una paraula, moltes de les intervencions del Sr. Gaspar Oliver i dels seus sequaços, de bon de veres que fan empegueir.

...

Com va fer empegueir la darrera actuació del "regidor" (!?) Joaquín (que es vegi bé l'accent, no fos cosa que cregui que li hem catalanitzat el nom- Déu ens n'alliberi!) Rabasco, el qual, al capítol de pres i preguntes, no va tenir altre motiu (altre remei?) que erigir-se a defensor del castellà (necessita defensa?). Talment el Mio Cid, sobre el cavall Babieca i amb la Tizona a la mà, va defensar el dret dels funcionaris a expressar-se, oralment o per escrit (tant se val), en la "llengua del Imperio" i va arengar als funcionaris a rebel·lar-se i a no acceptar "imposiciones dictatoriales" en referència a l'ús del català als documents i escrits municipals.

D'aquest tema, en podríem escriure molts folis, però ens conformarem (ja ho val!) amb un parell de línies més. Aquestes observacions que feis, Sr. Rabasco, adesiara sobre la llengua, són fora de lloc i demostren, només, solament i únicament, un total desconeixement i una postura intolerant cap a la comunitat en què vostè viu. Mem si d'una vegada ho entén!!!

...

Els responsables municipals han negociat el pagament

del deute de devers 19 milions de pessetes que l'Ajuntament té amb el CIM. El sistema elegit ha estat per compensació. És a dir, l'organisme insular aixeca l'exclusió a l'Ajuntament de Lluçmajor i per tant continuarà concedint-li les subvencions a aquells projectes que s'incloguin en el Pla d'Obres i Serveis.

Unes subvencions que en realitat només seran d'adjudicació perquè les arques municipals no enregistraran cap entrada ni les del CIM cap sortida. Les quantitats quedaran a l'organisme insular a compte de la quantitat que l'Ajuntament deu, per tant, els pressuposts de cada un dels projectes, en teoria subvencionats en part pel CIM, hauran de ser sufragats totalment pel consistori de Lluçmajor.

...

I continuant amb la sessió plenària de novembre, hem d'esmentar la presència del regidor del grup mixt Rafael Morales, després de moltes sessions sense donar senyal de vida. L'ex-socialista, que no va protagonitzar cap intervenció, va tornar ocupar el seu escó i a les primers votacions la seva no acostumada presència va propiciar una dificultat més en els ja problemàtics recomptes de vots. El falconet espera que, en aquesta ocasió, la carta als Reis arribi d'hora i que les Majestats d'Orient arribin a la Casa de la Vila amb un marcador electrònic o, com a mal menor, amb un sible artífic amb capacitat per comptabilitzar un total de desset vots. ♦

35

CAMISETES
XANDALLS

PLAÇA 18
serigrafia

PLAÇA ESPANYA, 18
07620 LLUCMAJOR (MALLORCA)
TELÉFON 66 04 22

Esports

Resultats de futbol

CF Lluçmajor Benjamins Futbol 7

M. Reynés

Fotos: J. Quintana.p

36

Benjamí Futbol 7

26-X-96: Espanya,3 - Lluçmajor,1. Gols espanyistes de Salinas, Rotger i Mut.
 1-XI-96: Porreres,2 - Espanya,0
 16-XI-96: Campos,4 - Espanya,1
 23-XI-96: Espanya,4 - Santanyí,5. Gols de l'Espanya: Mut (3) i Ferragut

Alevins Futbol 7

26-X-96: Valldemossa,13 - Espanya,2 (gols de G.Barceló)
 1-XI-96: Espanya,3 - Maria,4 (gols de Marín -2- i Oller)
 9-XI-96: Porciúncula,1 - Espanya,4 (J.Oller -2-, Marín i Lara)
 16-XI-96: Espanya,3 - Son Roca,7 (gols espanyistes de Joan Oller-2- i Jordi Martí)
 22-XI-96: Vilafranca,7 - Espanya,3 (gols de J. Oller)

Infantils II

26-X-96: Espanya,3 - Porreres,1 (gols de Miguelito, David i Mateo)
 Barracar,0 - Espanya,4 (Oliver, Galiano-2- i Nevado)
 Espanya,1 - Manacor,1

Alevins Futbol 11

26-X-96: La Victòria,1 - Espanya,1 (gol d'Adrià Zanoguera)
 Espanya,1 - Sòller,2 (gol espanyista de J. Fernández)
 R. Calvo,2 - Espanya,2 (gols de P. Oliver i Vincero)
 Espanya,3 - Felanitx,0

Infantils I

26-X-96: Espanya,8 - Cardassar,2. Gols de Dani (3),

CD Espanya Benjamins Futbol 7

Gálvez (2), Edi (2) i Moragues

B. Ramon Llull,1 - Espanya,3 (Gálvez, González i Ferragut)
 Espanya,9 - Margalidà,0
 P.Pollença,2 - Espanya,7

Juvenils CD Espanya

Espanya,7 - Montaura,
 Espanya,2 - Sta. Maria,1
 Badia Cula Millor,1 - Espanya,0
 Binissalem,2 - Espanya,1
 Barracar,4 - Espanya,5 (gols de Matias -3- i Xisco)

CD Espanya Preferent

27-X-96: Espanya,1 - Arenal,3. Gol d'espanyista de Francisco Marín
 Son Roca,0 - Espanya,3 (gols de Pomar -2- i Marín)
 Espanya,3 - Escorial,1
 P.Sóller,3 - Espanya,1 (Gelabert)
 Espanya,0 - Vilafranca,1 ♦

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS • CONGELATS
POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

Resum de tres jornades

Jaume

Foto: J. Quintana.-

Tres són els encontres que ens falten per comentar des de la darrera informació que us oferirem el passat mes de novembre. El primer, jugat dia 9 a Algaida, amb un resultat contundent: Algaida, 1 - Espanya, 5. Val

a dir que el minut 2 de la primera part el resultat ja era de 0-2 favorable a l'equip visitant. Els gols espanyistes foren de Sebastià Canyelles (3), Bartomeu Manresa i Rafel Ramos.

Una setmana més tard, diumenge dia 17 l'Espanya rebia el Montuiri al municipal Ilucmajorer. Un partit que va començar malament, l'àrbitre va

mostrar la tarja vermella al porter local, Rafel Tomàs, i des d'aquell moment, els Cadets del CD Espanya jugaren amb un element menys. El resultat, al principi advers, 0-2, va ser, però remuntat i al darrer minut de l'encontre els Ilucmajorers guanyaren per 3-2, amb gols de Rafael Secilla, S. Canyelles i R. Ramos.

I, per acabar, el darrer partit jugat aquest mes, a Santa Margalida, amb un resultat negatiu per als visitants: 3-2. S'ha de comentar que va ser un partit dur, amb uns adversaris molt forts i que tot el temps jugaren amb molta agressivitat, cosa permesa pel col·legiat de torn, tot i que va ser prolífer a mostrar targes (4 de grogues en total: dues per a cada equip, i al final una de vermella al defensa margalidà núm 4). En aquest partit, va començar marcant l'Espanya, amb un gol de Canyelles i al descans es va arribar amb l'empat a 1 gol. Tot d'una començada la segona meitat, va sortir B. Manresa, el qual va avançar un altre cop el marcador (1-2), però quan semblava que tot ja estava fet l'11 local va marcar dos gols, un rera l'altre.

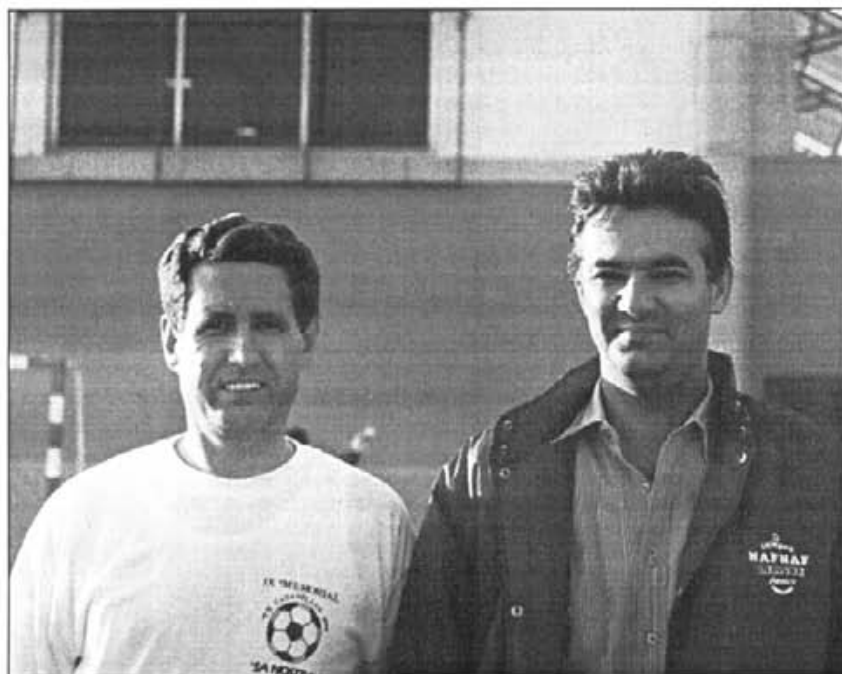

Dia de l'entrenador

El propassat divendres dia 22 de novembre se va celebrar al Casino de Mallorca un sopar de comanyonia i l'entrega de trofeus corresponent al "Dia de l'Entrenador". El Sr. Borràs del Barrio, president de la Federació Balear de Futbol va fer l'entrega de trofeus corresponents als diferents equips que, en participar a les distintes categories del futbol, varen aconseguir el primer lloc de la classificació la temporada passada 1994-95.

Els actuals entrenadors de l'equip Cadette del CD Espanya, Maties Terrassa i Jaume Manresa tengueren un d'aquests trofeus, el de Campions de Lliga Infantil 1994-95. ♦

*Jaume Manresa i Maties Terrassa
actuals entrenadors del Cadets del CD
Espanya de Ilucmajor*

Club Bàsquet Joventut Lluçmajor

I Autonòmica

Equip entrenat per Pep Picornell

Guillem Oliver

Quan duim vuit partits jugats, quatre de guanyats, el Joventut de Lluçmajor, esponsoritzat per Destil·leries Vidal Catany, de categoria I Autonòmica, és un dels equips més compactes i que sap fer un joc seriós, net i eficaç. Parlem amb Pep Picornell, entrenador.

UN ENTRENADOR AMB GRAN VOCACIÓ

- Pep, sempre havies fet feina en el bàsquet femení i ara entenes un equip masculí de I Autonòmica.

- És ver, en bàsquet femení som un dels tècnics més ben preparats de Mallorca; m'hi he dedicat tota la meua vida esportiva, tant amb el Sant Josep com amb el Joventut. Ara bé això forma part de jo mateix i jo no sé dir que no; quan me varen proposar entrenar el primer equip masculí tenia els meus dubtes, emperò vaig acabar acceptant. Jo estimo aquesta esport i estimo aquest club. Algunes vegades les circumstàncies són adverses i jo sempre acab acceptant les coses tal com vénen perquè les compreng per tants d'anys que tene d'experiència.

UN EQUIP D'AMICS

- Quines qualitats té aquest equip?
- Té una gran qualitat, l'amistat. Els jugadors i jo formam un equip d'amics, i això és la base de l'èxit si en tenim qualcun. Dins l'equip no permet que la gent no se dugui bé. Som un equip d'aficionats, tots tenim el nos-

Joventut Lluçmajor, I Autonòmica.- Entrenador: Pep Picornell. Jugadors: Javi Castro, Julià Sastre, Bernat Sastre, Dani Linares, Javi Pérez, Xisco Piña, Damià Ripoll, Tomeu Miralles i J.L. Taboada. Falten a la foto: Miquel Martí i Tomeu Sastre.-

tre treball i això fa que algun vespre falli algú als entrenaments, per torn de feina, malgrat això, tots hi posam tota la voluntat perquè les coses surtin bé. Ara mateix estam a mitjan lloc de la classificació; jo crec que feim un bon paper.

POSSIBILITATS DE L'EQUIP

- Fins on voleu arribar?
- Volem continuar essent un equip ben compenetrat i fer bon joc. Quant a pensar en el final de temporada, segurament quedarem així com anam, divers mitjan lloc com a mínim. No pen-

sam en pujar de categoria, som conscients de les nostres limitacions; malgrat que tenim algun jugador que és ben bé de II no volem ni parlar de pujar. Per canviar de categoria ja se necessiten molts diners i el club no està per gastar. Altres temporades s'ha intentat, però s'ha duit molts de jugadors de fora, però jo, ara per ara, estic per continuar amb els del poble i amb els que ja fa molt que hi juguen; tots mos coneixem i sabem el que podem esperar de cada un. El que volem és passar-nos-ho bé i fer qualque sopar junts... ♦

CENTRE DE PREPARACIÓ AL PART

Catalina Serra Calafat
(Comare)

**També hi ha servei de
massatges terapèutics**

Cl. Rigo, 73 - Tel. 66 24 90

**Servei de begudes
i menjars de qualitat
a bon preu**

Avda. Carles V
Tel. 66 11 17

I Concurs de fotografia "bàsquet rural i urbà"

Colom Julià

Aquesta és la imatge guanyadora del I Concurs Internacional de Fotografia de bàsquet rural i urbà; va sortir al diari "Marca" el passat 6 de novembre.

L'autor de la foto, Oscar Cea Echeverri, va voler contrastar la ciutat de Mostar, la bella ciutat castigada per la guerra, i els soldats de l'OTAN que juguen a bàsquet com a la millor arma dissuasiva, símbol per a la pau.

El jurat va premiar la sensibilitat de l'autor de la fotografia, capaç de transmetre'ns aquest contrast. Però el més sorprenent de la foto és que en primer terme apareix un jugador llucmajorer, en Jaume Bonet Julià, del forn Ca'n Bonet; un soldat professional, ascendit a caporal, qui se'n va anar a l'antiga Jugoslàvia el febrer d'enguany i hi va estar sis mesos. ♦

I Concurso de Fotografía "Baloncesto Rural y Urbano"

Oscar Cea Echeverri

DEFENSA

39

B
O
N
E
S
F
E
S
T
E
S

La característica de la serie de la Marea es el espacio. El Fiat Marea, en su versión sedán, ofrece un espacio amplio y cómodo, ideal para viajes largos y viajes cortos. El espacio es amplio y cómodo, ideal para viajes largos y viajes cortos.

La característica de la serie de la Marea es el espacio. El Fiat Marea, en su versión sedán, ofrece un espacio amplio y cómodo, ideal para viajes largos y viajes cortos. El espacio es amplio y cómodo, ideal para viajes largos y viajes cortos.

La característica de la serie de la Marea es el espacio. El Fiat Marea, en su versión sedán, ofrece un espacio amplio y cómodo, ideal para viajes largos y viajes cortos. El espacio es amplio y cómodo, ideal para viajes largos y viajes cortos.

La característica de la serie de la Marea es el espacio. El Fiat Marea, en su versión sedán, ofrece un espacio amplio y cómodo, ideal para viajes largos y viajes cortos. El espacio es amplio y cómodo, ideal para viajes largos y viajes cortos.

La característica de la serie de la Marea es el espacio. El Fiat Marea, en su versión sedán, ofrece un espacio amplio y cómodo, ideal para viajes largos y viajes cortos. El espacio es amplio y cómodo, ideal para viajes largos y viajes cortos.

La característica de la serie de la Marea es el espacio. El Fiat Marea, en su versión sedán, ofrece un espacio amplio y cómodo, ideal para viajes largos y viajes cortos. El espacio es amplio y cómodo, ideal para viajes largos y viajes cortos.

NOS MUEVE LA PASIÓN. **FIAT**

TALLERS
CAÑELLAS - ROTGER

SERVEI OFICIAL
FIAT

C/. Hispanitat, 19 - Tel. 66 06 47 (Lluçmajor)

Notes Columbòfiles del mes de novembre

Joan Jaume

En el mes de novembre el Club Columbòfil Lluçmajorer ha duit a terme les activitats d'entrenament pròpies d'aquesta època. Aquest any s'han canviat els punts d'amollada dins Mallorca.

En aquests darrers anys els punts designats per amollar els coloms havien seguit la línia ponent, direcció Port d'Andratx, amb la finalitat de potenciar el sentit d'orientació de ponent cap a llevant, direcció que han de seguir els nostres animals una vegada són amollats en els punts de cursa designats per la Federació i el Grup Mallorca, aquesta és la direcció en què es troba l'illa d'Eivissa i la Península.

Aquesta temporada es faran un conjunt d'amollades destinades a educar als coloms, dins Mallorca, amb totes direccions per acabar reforçant la de ponent en el mes de gener i principis de febrer, en el darrer mes, coincidint amb les primeres amollades d'Eivissa.

En aquest mes de novembre els punts d'amollada han seguit la direcció de migjorn i xaloc, ja que es creu que un bon lloc d'entrada dels nostres animals quan vénen d'Eivissa o de la Península és la platja de sa Ràpida i la platja d'es Trenc. La primera fou a son Marrano i la darrera a ses Covetes, la major part dels coloms no han tingut cap problema per trobar el seu colomer, fins i tot el dia d'es Llobets (20-11-96) en què feia una ventada. Però entre nosaltres ja es comença a parlar dels falcons que una vegada més han donat seny i més d'un ha cosit un xap o ha atribuït la manca d'algun colom a aquestes aus. Els darrers, que sabem, que feren de cosidors foren els alumnes del Col·legi Son Verí que els arribà un colom ferit de ses Covetes i els en manca un altre.

A més de les quatre amollades d'entrenament duïtes a terme pel nostre Club, el grup encarregat de preparar el Pla de Curses per a la Temporada 1996/1997 la presentat, mitjançant el seu president i portaveu, Llorenç Tomàs, a la Junta Directiva, presidida per Joan Janer, el Pla Social de Curses que estableix un total de set curses d'Eivissa, cinc curses de velocitat, des del Llevant peninsular direcció ponent i llebeig, dos fons (punts: Baza i Madrid) i un gran fons de més de set-cents quilòmetres (Cabeza de Bué). A més ha exposat, a la Junta Directiva, un nou sistema de concurs per als socis i que

afecta a una de les tres taules de classificació. Aquest nou sistema, pel nostre Club, es plantja amb la idea d'afavorir els socis que tenen un nombre més reduït de coloms i igualar les forces, la base en què descansa és la limitació del nombre de coloms per soci per a aquesta taula que seria de cinquanta.

Per al proper mes de desembre la societat celebrarà Junta General de socis amb data de quantre de desembre de 1996 a les 21 hores 30 minuts, amb el següent ordre del dia:

- Lectura de l'acta anterior
- Presentació de comptes
- Presentació del Pla d'entrenaments i curses
- Precs i preguntes
- I dia 1 de desembre tindrà lloc la primera amollada de les quatre curses que formen el campionat de Nadal

"TROFEU VII MEMORIAL BERNAT VADELL" en el qual prenen part deu dels nostres socis entre els quals hi ha els alumnes de Col·legi Públic Son Verí, per primera vegada. Aquest trofeu, que des de fa vuit anys se celebra, ens recorda En Bernat Vadel·l, que Déu el tenguí a la glòria, gran colombòfil, amic de tots nosaltres i col·laborador d'aquesta revista. Ell era tot un especialista en aquesta modalitat de curses de velocitat i un gran amant dels coloms. Els punts d'amollada són: Port d'Andratx, Santa Ponça, Port d'Alcúdia, Cala Rajada, Cala d'Or i Porto Cristo, aquests se sortejaran una vegada s'hagin engabiats els coloms per a la cursa.

Tant d'aquestes curses nadalenques com a de la Junta General sereu informats el proper mes. ♦

IX Campionat de Balears de caça amb cans de caça Trofeu Ciutat de Lluçmajor

El passat dissabte, 16 de novembre es va celebrar a Lluçmajor el IX Campionat de Balears de caça amb cans de caça. Les classificacions foren les següents:

Lloc	Caçador/poble	finca	conills trobats	conills agafats	punts
1º	Blai Nadal/Lluçmajor	Son Verí	11	9	84
2º	Miquel Capella/Lluçmajor	S'Àguila d'en Quart	9	7	78
3º	Toni Clader/Lluçmajor	S'Avall es Vergeret es Tancat d'en Corne	10	7	72
4º	Miquel Gornals/Santanyí	Son Cardell	11	6	57
5º	Llorenç Colom/Alaró	S'Atalaia	7	4	52
6º	Pau Llaneres/Artà	Son Boscana	9	4	45
7º	Joan Obrador/Felanitx	Son Cànoves	15	5	40
8º	Miquel Cardell/Felanitx	Es Rafal d'es Porc s'es Rotes Velles	15	5	40
9º	Toni Llull/Manacor	Es Mas Deu	8	3	37
10º	Damià Bover/Felanitx	Coporcorp d'en Pola	10	3	32
11º	Biel Burguera/Campos	Gomera	12	3	29
12º	Toni Monserrat/Lluçmajor	Sollerie	6	2	18
13º	Bernat Font/Campos	Son Mut de s'Apotecari	4	0	D
14º	Francisco Crespí/Muro	Cas Frares	7	0	D
15º	Sebastià Carrió/C'an Picafort	S'Avall es Verger de s'Avallat	11	1	D
16º	Rafel Vidal/Algaida	Es Rafal d'es Porcs sa Bassa Clot	0	0	D

Percentatge: 40'68%

145

59

Entre noltros

Naixements

- Adrián Navarro i Ramos, fill de Manuel i Margarita, 29-10-96.
- Noelia Alvaradd i Gómez, filla de Marcos i Maria José, 30-10-96.
- Francesca Ferrer i Panisa, filla de Joan i Catalina, 28-10-96.
- Christian Jiménez i Roche, fill de José-Ant. i Susanne, 28-10-96.
- Joan Caldés i Vanrell, fill de Joan i Francesca, 6-11-96.
- Antoni Ferré i Barceló, fill de Joan i Rebeca, 7-11-96.
- Martin-Thomas Gutenberger Maldonado, fill de Thomas i Mª Belén, 8-11-96.
- Francina Mestre i Cardell, filla de Josep i Antònia, 11-11-96.
- Adrián Cruz i Garcia, fill de Francisco i Josefina, 11-11-96.
- Agustí Pou i Company, fill de Agustí i Mª de Gràcia, 17-11-96.
- Marina Mut i Gelabert, filla de

Diego i Catalina, 17-11-96.

Matrimonis

- Gabriel Garcías i Rosselló - Natividad-Amparo Gázquez i Rodríguez, 15-9-96, a l'Esgl. de Sant Bonaventura.
- Onofre Ramis i Alemany - Joana-Aina Vidal i Salvà, 3-8-96, a l'Esgl. de Sant Bonaventura.
- Melchor Bauzá i Ferrer - Margalida Seguí i Bibiloni, 5-10-96, a l'Esgl. Ntra. Sra. de Gràcia.
- Antoni Agüera i Llinàs - Joana-Aina Durán i Serra, 26-10-96, Esgl. Ntra. Sra. de Gràcia.
- Francesc Garf i Sastre - Francesca Garf i Biosca, 26-10-96, a la Parròquia de Sant Miquel.
- José-Luis Santos i Bravo - Concepción Román i Díaz, 16-11-96, Esgl. Ntra. Sra. de la Lactància.
- Francisco-Javier Chavero i

Llompert - Catalina Puig i Mut, 9-11-96, a l'Esgl. de Sant Bonaventura.

- Miquel Font i Fullana - Maria Mas i Mora, 28-9-96, a l'Esgl. de Ntra. Sra. de Gràcia.
- Miquel Magaña i Mas - Olga Cardona i Rosselló, 13-7-96, a l'Esgl. de Sant Bonaventura.

Defuncions

- Angel Vidal i Filori, 13-11-96, als 88 anys.
- Trinidad Ramos i Cortés, 24-11-96, als 82 anys. ♦

Restaurant

"AL SEU GUST"

CHEF:
PED MARTÍNEZ

LOCAL CLIMATITZAT

TANCAT ELS DILLUNS

A PARTIR DE GENER ELS DIMARTS

C/. NICOLAU TABERNER, CANTONADA
PASSEIG JAUME III. TEL. 12 03 12

Maria Can

Boutique

C/. Impremta, nº 1 - (Pas d'en Quint)
Tel (971) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

Restaurant

Gran Via

Noces - Banquets - Comunion
i Bateigs

Informació: Tel. 66 03 17- LLUCMAJOR

Passatemps

13 parts de què consta el Castell de Bellver

C B A I C G I E T D F A F E D N E U A
 I A D O B L C R H T A R I E H G O M T
 E A U F L E I A S S A R R E T E I L G
 C N I E A G S B O O F M T A O N A X A
 A I V V C L T F H U R V N A R P T I L
 P E L E P U E P J S B E O Z I L X B I
 R R I R C G R S O H M Z D C Y H E D G
 T A E O A B N F C O O R N V O D I Y T
 C L A S E J A O H E M I J D I C L B A
 H E L C A M C L A E R F B E A H T D S
 A D R M G I E N L P A T I D A R M E S
 I L C L M D N P A E O C B A E M A N O
 P A H P E I T T I X S A I A L A T E F
 G T I R D H R O A B L T C J M O A B A
 A R R E L O A N I L X O E N A Z C I T
 E O C D P L L E B O U M A R Z J A G C
 T P L O D F Z A J T A S X C E B I X A
 B S E N A C A B R A B E M O I S A H F

Solució del mes passat

- Puntacorrent
- Banc
- Ferramental
- Xerra
- Ribot
- Ciment
- Plana
- Boet
- Jac
- Bocell
- Galzador
- Galera

42

Pes forat d'es moix

Els que s'encarregaren de posar els senyals lluminosos intermitents, indicant el màxim de velocitat permès a les rondes, oblidaren que, a més de la de Migjorn, hi ha la de Llevant (Carles V), i que a aquest, des de les 5 de l'horabaixa fins a les 10 del vespre, la travessen centenars d'al·lots que van i vénen del Camp municipal d'esports, i no sempre amb les mesures de precaució adients.

A més del senyal lluminós, no hi seria de més que se n'hi posàs un de vertical, que indicàs que hi ha infants a la zona, com els que es col·loquen a les zones escolars.

Amb els nins i nines les precaucions són poques i en aquest cas creim que les que hi ha no són suficients. ♦

BARTOMEU JAUME NADAL, S.A.

Ronda Migjorn, s/n - Tels. 66 01 40 i 66 00 41

L'AGUPACIO SOCIALISTA
LLUMAJOR S'ARENAL

VOS DESITJA BON NADAL
I VENTUROS ANY NOU

1997

**Rubí Automóviles
Llucmajor, S.L.**

Ctra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

Te prometemos que nada ha cambiado

Cambiar para que nada cambie, evolucionar para que todo siga igual. El nuevo GTI. En su interior, un evidente sentido de la estética reflejado en detalles como la emblemática

pelota de golf en la palanca de cambio. Por fuera, las nuevas llantas de aleación de tres piezas ponen de manifiesto la rebeldía de su

carácter. Y en el corazón un motor de hasta 150 CV de potencia.

El nuevo GTI es, una vez más, el ideal a batir, un coche que levanta todo tipo de envidias, obsesiones y comparaciones con las que el conductor del GTI ya ha aprendido a convivir. Un coche que al probarlo, convierte en banal la sensación que pueda experimentarse al volante de otros coches.

Potencia, belleza y carácter. Una conquista que quizá tu coche actual no tenga. Pero no te preocupes, porque no es el único.

Nuevo Golf GTI 16 V 150 CV, con ABS, EDS, doble airbag, aire acondicionado, dirección asistida, cierre centralizado, elevalunas eléctricos, computadora de a bordo, llantas de aleación 16", asientos Hecaro, faros antiniebla, etc.

Nuevo Golf GTI 115 CV, con el mismo equipamiento que la versión 16V 150 CV (excepto EDS opcional).

BONES FESTES!!!

Nuevo Golf GTI

AUTO - ELECTRIC
Barceló

S.L.

AlliedSignal
AUTOMOTIVE
Bendix®

Ronda Ponent, 26 - Tel. 66 01 70

EL AMORTIGUADOR
Pieza clave para tu seguridad

NO TE LA JUEGUES

REVISIÓN GRATIS
AMORTIGUADORES

Por la revisión...
...puedes llevarte uno de los **10 scooters** que sorteamos

Gratis

Por el cambio ...
...te REGALAMOS un **TELÉFONO MÓVIL**

Gratis

EN ESTE TALLER

YAMAHA AXIS 300

TECNOLOGÍA ALEMANA **SACHS BOGE** LÍDER EUROPEO EN PRIMER EQUIPO

**B
O
N
E
S
F
E
S
T
E
S**